№ 285 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייטאג 20 נראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

אַזאָנציגסטער יאָהרגאַנג | 13 grudnia 1927 r. | דינסטאָג, י״ט כסלו תרפ״ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּעטרי־סטרעסע 18. טעלעפאָן: מאַן רעדאַקציע 78, מאַן אַדמיניסטראַציע 47

מאַרשאַל פּילסודסקי צוריק אין וואַרשע

געשלאָסען די סעסיע פון דער פעלקער־ליגע.

געשלאָסען די סעסיע פון דער פעלקער־ליגע.

גענף, 12. דעצעמבער (א. ו) הייגט 12 מיטאָג האָט זיך געשלאָסען די 48. סעסיע פון דער פעלקער־ליגע.

פעלקער־ליגע האָט צופיל זיצונגען...

זאָגט דער מאַרשאַל פּילסודסקי פאַר זיין אָפּפאָהרט פון גענף.

גענף, 12 דעצ. (פּפּ) פאַר׳ן אָפּפאָהרען פון גענף האָט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אויסגענומען אויף אַ קורצען געשפּרעך דעם רעדאַקטאָר זייערוויז פון פּאַריז.

דער מאַרשאַל האָט אויהם געזאָגט, אַז די פעלקער־ליגע איז אַלהי ספק אַ גוטע נעלע אינסטיטוציע צו דערהאַלטען דעם שלום צווישען די פעלקער, אָבער דאָך האָט זי איין חסרון אַז דאָס איז... די זאַ אַפּטע זיצונגען, ווייל די דאָזיקע זיצונגען — האָט דער מאַרשאַל ערקלערט מיט אַ שמייכעל דעם רעדאַקטאָר זייערוויז — פאַרגעגען אַרויס אַ התקרבות אין אַ פרינטשאַפט צווישען די פאָלקערן מען לעבט זיך אין אינער מיט׳ן צוויי־מען און דערפון קאָן אַרויסקומען אַ פערזענלעכער הסכם צווישען די פאָלקער, אין דער צייט, ווען די מלוכות, וואָס זיי רעפּרעזענטירען, ווילען זיך ווי מער פלעגען פרעמד.

דער מאַרשאַל אויפ׳ז וועג אַהיים

צוריך, 12 דעצ. (פּפּ) הייגט אין דער פריה אין דער מאַרשאַל פּילסודסקי דורכגעפאָהרען צוריך. אויפ׳ן באַהנהויף האָט אַהם די פּוילישע קאָלאָניע אָמגעלט בעגרוסטערט אָוואַציעס און רעדלאַנגט בלומען.

ווינען, 12 דעצ. (פּפּ) הייגט פאַרגעקומען אין דער מאַרשאַל פּילסודסקי אָנגעקומען קיין ווינען. אין דער פּוילישער באַטשאַפט און געסאַלט געוואָרען אַ פרינטשטוק לכבוד דעם מאַרשאַל.

3 נאַכט, אין דער מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשע, וואו ער וועט אָנקומען דאָנערשטאָג, דינסטאָג 8 אין דער פריה.

וואַרשע (טעלעפאָנישע) די מולדעמערע־מאַלט און די צוזוילע אַרגאַנוואַציעס האָבען געפלאַגט צו מאַלען אַ פּייערלעכע אויפנאַהמע פאַר׳ן מאַרשאַל בעת זיין צוריקקומען קיין וואַרשע. אָבער אויפ׳ן אויסדרוקלעכען פּערלאַנג פון מאַרשאַל וועלען קיין פּייערלעכע מען נישט געמאַכט ווערען. אויפ׳ן באַהנהויף וועט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּגעוואַרט ווערען בלויז דורך דער רעגירונג און פאַרשיעדענע פון מיליטער.

די לעצטע באַנפערענץ

סון זאַלטסקי מיט שטרעזעמאַנ׳ען אין גענף.

גענף, 12 דעצ. (אַטע) דינסטאָג האָט דער מיניסטער זאַלטסקי אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט שטרעזעמאַנ׳ען, וועלכער אין 6 צוזאַמען אָפּגעפאָהרען מיט דער צווייטער דעלעגאַציע פון גענף.

וואַלדעמאַרעס וועט אַראָפּ אין דעמיסיע.

בערלין, 12 דעצ. (א. ו.) „פאַסיש צייטונג״ מעלדעט פון קאָווגאַ, אַז דער רעזולטאַט פון די געפאָר בעראַטונגען האָט אַרויסגערופען אַ טרויעריקייט. אין די רעגירונגס־קרייזען דערלעבט די מיינונג, אַז דער־מיט האָט מען אויפגעגעבן אַ פּלאַן פון מאַרשאַל וועלען קיין פּייערלעכע מען נישט געמאַכט ווערען. אויפ׳ן באַהנהויף וועט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּגעוואַרט ווערען בלויז דורך דער רעגירונג און פאַרשיעדענע פון מיליטער.

די פעלקער־ליגע אין רוים.

לאָנדאָן, 12 דעצ. (א.ו.) דער מאַדרעסאַדעטע פון „וועסטמינסטער גאַזעט״ שרייבט, אַז די נאָרוועגישע סעסיע פון דער פעלקער־ליגע וועט אין רוים.

רוים אין אויסגעשטעלט געוואָרען אויפ׳ן וואַרעש פון בריאַנ׳ען, וועלכער וועט זיך דאָרט פעלקער קאָנען פאַרשטעלען מיט די פּראָבלעמען פון מיליטערישע מלכות ווען די ענינים פון מיליטערישע ים.

דאַנציג וויל זיין פערטרעטען

ביי די פּוילישע־דייטשע האַנדעלס־אונטערהאַנדלונגען.

דאַנציג, 12 דעצ. (א־ז.) דער סענאַט פון דער פרייסטאַט דאַנציג האָט אַרויסגעשיקט צו דער פּוילישער רעגירונג אַ נאָטע, אין וועלכער זי ווייזט אָן, אַז לויט׳ן פאַרזעהן אַפּאַר האָט דאַנציג דאָס רעכט צו שיקען אַ אָדרעס פאַר׳ן פערטרעטער צו די אַגמערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד, און דערביי פאַרלאַנגט דער דאַנציגער סענאַט, אַז פּוילען זאָל צוגלייכען אויהר אַ פאַרשטעהער צו די אַנטהאַנדלונגען וועגען אַ פּוילישע־דייטשען האַנדעלס־אַפּמאַך.

וואַרשעווער פּאָליציי קעמפט מיט דער אויסגעלאַסענהייט.

וואַרשע, (טעלעפאָניש) די וואַרשעווער זיכערהייטס־פּאָליציי האָט געכאַפּט אַ אַדורכגעפיהרט מאַסען־רעוויזיעס אין אַ גאַנצע רייה האַוזען. עס זיינען אַרעסטירט געוואָרען 16 „מערלעך״.

Unserem Freund
Heinz Krigstein
zur Vermählung mit Frl.
Cilly Schiff
welche am 11. Dezember in Kölnn a/Rh. stattgefunden hat, wünscht viel Glück
Fam. Leon Alexandrowicz
Barcelona.

מחר, ביום ד׳ כ׳ כסלו (14/12) יעבירו עצמות
יוסף אוריסון ז״ל
שנפטר ביום ש״ן כסלו תרפ״ד, לארץ ישראל.
בזה מתכבדים לבקש כל חברנו לבא בשעה 12 בצהרים בריוק לבית־העלמין בכדי לחלק את הכבוד האחרון לדצוני הנלחב
ועד המזרחי וצעירי מזרחי בלודז.

זאל פילהארמאניע
נאַרוטאָוויטשע 20.
היינט דינסטאָג,
8.30 אין אָוואַנד
קומט אָפּ די ערשטע פאָרלעזונג פון בעריהמטען שריפטשטעלער
אַליאַ ערענבורג
א.ד.ט. „דער ראָמאַנטיזם פון דער היינטיגער צייט״.
ביי׳ם־ען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון פילהארמאניע.

טיכטיגע
אינקאַסענטען
ווערען געזוכט אין סעראיין „משמרת החולים״
אַלעקסאַנד אויסקאַ 6, ס׳איז סעריזיקערט גוטע בעדינגען. אָפּערטען ווערען אָנגענומען אין סעראַנס־לאָקאַל טעגליך פון 9—11 פריה און פון 7—10 אָוו.
די פערוואַלטונג
פון סעראיין „משמרת החולים״.

די עלעגאַנטסטע
און שענסטע דאַמען
קויפען אַיר זייערע
— און —
פערפומען קאָסמעטיק
נור אין דער גרעסטער קאָנקורענץ־פערפומעריע פון
S. BUCHWEITZ, Piotrkowska 22, Telefon 31-43.

בעקאַנטמאַכונג.
די יעניגע, וועלכע בעזיצען פּראָטעסטען אויף
לאַזער פּרוכטצווייג
אין בענדין,
זאָלען זיך מעלדען אין זייער אַמגעגע אינטערעסען צו י. ל. וועכסעלמאַן, צענעלניאַנע 36.

אַוואַוינונג
פון 4 ביז 8 צימער מיט מעבעל עטענטעל אָהן פון פיעטריקאָווער ביז אַנדזשעיע גענען גרויסע מיטע ווערט געזוכט. אָפּערטען אונטער „מאַנאַ״ אָפּצוגעבען אין דער צייטונג. 5299

Dr. J. KAUFMAN
אינערע און מינדער־קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף דער
מאַניושקי (פּאַזאַוש־מעער) 11, טעל. 67-05.
נעמט אָן פון 9—10 פריה און פון 6—8 אָוואַנד.

Dr. med. L. Pikielny
ספּעציאַליסט פאַר נערען־, בלאַז־, און אויריען־קראַנק
נעמט אָן פון 7—4 נאָכם.
נאָוראָמ 8.—טעל. 19-90

Dr. M. Goldfarb
זאַוואַדזקע 18. טעלעפאָן 53-19.
הויט־, האָר־, און געשלעכטס־קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 9—12 פאָרם. און 5—8 אָוואַנד.
פאַר אונבעמיטלטע — פּרייזען ערמעסיגט.

Dr. med. H. Leichter
קאָנסולטאַנטער 9 רוג זאַכאָדניע, טעל. 40-66
צאָהן־כירורג
פּלאָמבירונג, קרענצען, ברידגען, גיבעסס דזשעקס לעס, צאָהן־ציכטולעס צונג א.ו.וו.
נעמט אָן פון 1½—5 און זונטאָג פון 9—11 פאָרם.

מחר, ביום ד׳ כ׳ כסלו (14 דעצעמב.) מעביריו את
„עצמות יוסף״ ז״ל
אשר היה אחד ממעריצי של הרצון שלנו ואשר על שמו נוסד הבנין הראשון „בית יוסף״.
בהמוסד שלנו לארץ ישראל ובזה אנו מתכבדים לבקש את כל חברינו ומעריצו של המנוח יוסף אוריסון ז״ל לבא בשעה 12 בצהרים לבית העלמין ולהשתתף בטקס של ההעברה מבית העלמין לתחנת הרכבת לודז־פאבריצני.
הועד של בית מחסי לילדים וחוה בהלנובעק.

מחר, ביום ד׳ כ׳ כסלו (14/12) ש״ו מעבירים אנו לארץ ישראל את עצמות נשיא ההסתדרותנו המנוח
מר יוסף אוריסון ז״ל
שנפטר ביום ט״ן כסלו תרפ״ד.
בזה הננו מתכבדים להזמין את כל המוסדות הציוניים והלאומיים, ההסתדרויות השונות, חברות צבוריות וכו׳ ובכלל את כל קרובי, ידידי ומעריצי המנוח לטקס־ההעברה בשעה 12 בצהרים מבית־העלמין לתחנת הרכבת „לודז־פבריצנא״ וחרינו מבקשים לבוא ולחלק למנוח את הכבוד האחרון.—
ועד ההסתדרות הציונית בלודז.

Dr. P. KLINGER
פיעטריקאָווער 51
ספּעצ־אַרצט פאַר הויט־, האָר־, און געשלעכטס־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 12—9 פאָרם. און פון 8—5 אָוואַנד.
זונטאָג פון 12—10 פאָרם.
פאַר דאַמען פון 5—4 נאָכמיטאָג.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספּעציאַל. פאַר לונגען־, און האַרץ־קראַנקהייטען
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכם. 6428

Dr. S. J. Szwajg
איז צוריקגעקעהרט
און נעמט הידער אָן זאַוואַדזקע 6. טעל. 35-01.

D. med. A. Mazur
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז־קראַנק.
הי אויך שטום און שווערהער־פעהלער
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
וולסקאַדניע 65
(איינגאַנג אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01
נעמט אָן פון 11½—12½ און פון 3—5 נאָכם.

סטאַרשי פעלדשער
י. אַבראַמאָוויטש
נאַרוטאָוויטש 5, טעלעפאָן 27-97.
דאָס כלכשונג מיט קאַרץ־לאָמפּען אַ גאַנצען שאָ־אויך עלעקטרישע בעדער.

ווילדע מעשים פון די געבילדעטע פאגראמטשיקעס.

רומענישע סטודענטען בינדען צו יודען צו די לויפענדע צוגען.—זיי בעפאלען יונגע 5—6 יעהריגע יוד. מעדלעך און פערגוואלטיגען זיי אויף דער גאס פאר די אויגען פון די עלטערן

בוקארעסט, 12. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט״א) נישט קוקענדיג אויף די אפיציעלע הכחשות פון דער אפיציעלער מאכט, הערען מיר געוואויר אלגעמיין אן ווטערדיגע שוידערליכע פרטים פון די פאגראמען אין גראסוארדיין און קלויזענבורג. די כוליגאנישע שטודענטען, וואס זענען צוריקגעפאהרען פון קאנגרעס, האלכער איז פארגעקומען אין גראסוארדיין האבען אויף דער סטאציע פרעכטע אל ארבעגשלעפס 5 מינדעריעהריגע מעדלעך אין צוג. דארט האבען זיי די מעדלעך פון גוואלד גענע׳שכור׳ט. און וועגן זיי האבען פערלוירען זייער בעוואוסטזיין האבען זיי די שטודענטען פאסענהאפט פערגוואלדיגט. אלע 5 מעדלעך זענען איצט קראנק אויף אנשטעקענד-ווענערישע קראנקהייטען.

אין קלויזענבורג האבען די ווילדע הות אנגעשלאגען צוויי 5-יעהריגע קינדער און זיי פערגוואלדיגט. די 3 קינדער זענען איצט געפעהרליך קראנק.

די סטודענטען-כוליגאנס האבען אין קלויזענבורג צוגעגעבונדען צום צוג, מיט וועלכען זיי זענען געפאהרען 3 יודען. די יודען זענען צוגעבונדען געווארען מיט שטריק צום לעצטען וואגען. די אונגליקליכע יודען האבען זיך נאכגעשלעפט נאכ׳ן אנהרענדען צוג א מיר־פעל שעת. ערשט וועגן די שטריק האבען געפלאצט זענען די אונגליקליכע געבליבען ליגען אויף דער באהן-ליניע צוקאליעמשעטע און פער״אלשט״. די יודען האבען בעקומען שווערע וואונדען און זייער לעבען געפינט זיך אין סכנה.

יודישע סטודענטען ווערען אויסגע-שלאסען פון יוריסטען-ק״יין

ביים וואַרשאָווער אוניווערזיטעט.

וואַרשא. (טעלעפאניש). אויף חשר אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סטודענטן-יוריסטען איז בעשלאסען צו דערוויטערן פון יוריסטען-קרייז די יודישע סטודענטען, אפילו די משומדים האט מען נישט געשאנטערט; זיי הערען אויך אויסגעשלאסען פון דאזיגען קרייז, פערשטעהט זיך, אז אנגעהענדיג אזעלכע דעזאלוציעס, איז אין דער גאנצער פערוואלטונג ארטן אז׳ענדעקישע סזהרהייט.

פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ד״ר ווייצמאן

זאל רעזיגנירען פון זיין אמט און ווערען רעקטאר פון העבר. אוניווערזיטעט.

לאָנדאָן, 12. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט״א) די היגע ענגליש-יודישע צייטונג „דזשואיש ווארלד״ טייל מיט פון א בעזאנדערע קוועלע, אז פרעזעסאר ווייצמאן האט אנגענומען דעם פארשלאג איבערצונעהמען דעם רעקטאראט פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים, זעלבסטפערשטענדליך, אז דאס מוז ברענגען דער אלוועליכער ציוניסטישער בעוועגונג.

פראג. ווייצמאן האט ערקלערט, אז ער וועט זיין אקטיווער פרעזידענט פון ישט פריהער אנהויבען ביז ער וועט נישט אדורכזיהרען די יודישע אנגען. דאס, אלזאיבט פראג. ווייצמאן וועט געשעהען אין דער נאהנסטער צוקונפט, אלענפאלס אזך פאר׳ן קומענדיגען ציוניסטישען קאנגרעס.

באכראכ׳ס פראצעס איז געווארען אפגעלעגט.

וואַרשא. (טעלעפאניש) נעכטען האט אין וואַרשאווער קרייז-געריכט בעטראכט ווערען דער פראצעס פון בעוואוסטען בעאמטען פון וואַרשאווער אויפפארשונגס-אמט באכראך, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען אין פערשידענע מיסבראוכען און שווינדלערייען מיט פאלשע דוקומענטען. צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען ביז 200 עדות. צוליב דעם, אבער, וואס זעהר פיל פון די עדות האבען זיך נישט צוגעשטעלט, האט דאס געריכט אפגעלעגט דעם פראצעס.

יודישע מערהייט איז ביאליסטאקער שטאט-ראט.

ביאליסטאק, 12. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט״א) די וואהלען צום שטאט-ראט. וועלכע זענען פארגעקומען הייניגען זונטאג האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאט: יודישער בירגערליכער בלאק — 9 מאנדאטען, „בונד״ — מאנדאטען, יודישע הויזוירטען — 4 מאנדאטען, חאנדווערקער — 2 מאנדאטען, אלע פוילישע ליסטעס — 18 מאנדאטען, רוסען — 1 מאנדאט און דייטשען 1 מאנדאט. אזוי-ארום איז דאס 8 יודישע סטארחייט (21 געגען 20 אין ביאליסטאקער שטאט-ראט.

גרויסע בעראטונג איז ווארשאווער יודישען סוחרים-פעראיין וועגען די וואהלען צום סיים.

וואַרשא (טעלעפאניש) הייטה, דינסטאג קומט פאר א זיצונג אין צענטראלען סוחרים-פעראיין וועגען די וואהלען צום סיים. צו דער זיצונג זענען אייגענע לאדען געוואָרען די פארשטעהער פון אלע יודישע בירגערליכע פארטייען וועגען גרינדען א נאציאנאלען בלאק פון אלע פארטייען.

אונטערהאנדלונגען צווישען „בונד״ און „פועלי ציון״

וועגען א בלאק זונען אין פולעי נאנג.

ווי מיר דערוויסען זיך פון גאנץ זיכערע קוועלען, קומען איצט ווייטער פאר די אונטערהאנדלונגען צווישען „בונד״ און לינקע „פועלי ציון״ וועגען א בלאק צו די סיים-וואהלען. נעכטען אבער זענען אין לאדז אפגעהאלטען געווארען א גאנצע ריהע בעראטונגען און קאנפערענצען מיט מיידע דערמאנטע פארטייען, וואו ס׳איז דעבאטירט געווארען די שטעלונג צום בלאק.

ראנטראל פון די טעלעפאָ-לימשניקעס.

וואַרשא (טעלעפאניש) דער פאסט מיניסטער מישעדזשעווסקי האט ארויסגעגעבען א פארארדנונג צו פאזטראלירען צו די לימשניקעס פונקציאנירען ריכטיג. ווייל פיל טעלעפאן-אפאראטען בעטלאגען זיך, זאל די לימשניקעס נישט אויף א פיל גרעסערע צאהל נישפארלען ווי אין דער ווירקליכקייט.

פאביאניצער קהלה האט שויז איהרע ביכער.

פאביאניצע. (פון אונזער קאָרעספאנדענט) ווי מיר האבען אויך שוין טעלעפאניש מיטגעטיילט האט דער סטאראסטע קומענדיג אין דער קהלה בעת׳ן איבערנעמען די מאכט דורך דער נייער פערוואלטונג קונצעם פון די אנודה׳ש פרנסים, גענען זיין פעראדרנונג, נישט געעראפען, די ביכער זענען געווען פערשווונדען און דער אינוואנטאר פון דער קהלה בעשעדיגט.

דער סטאראסטע האט וועגען פאל צו־ווייסען געטען דער לאדזער פרעקוראטור, וואס האט פון איהר זייט ווידער דעם ענין איבערגעגעבען דעם פאביאניצער אויפפארשונגס-אמט.

ענדליך האבען די אנודה׳ש פרנסים איבערגעשיקט די קהלה-ביכער און אלע דאקומענטען צום סטאראסטע קיין לאסק. געכטער איז דער סטאראסטע נעקומען קיין פאביאניץ און אין זיין געגענוואר האבען די נייע פרנסים פון דער קהלה געעפענט די ביכער.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דעם ראבינאט קומט א חוב פון 15000 זל. און דער קראנקען-קאסע 10000 זלאטעס. די לעצטע האט אפילו ארויסגעלעגט א סעקוועסטער אויפ׳ן פערמעגען פון דער קהלה. אזוי׳ארום איז די נייע פערוואל־טונג געשטעלט געווארען פאר שווערע בעדינגונגען און זי וועט לאנג האבען צו קעמפען מיט די בודזשעט-שווערקייטען.

ב. ג.

די חנוכה-וואך פאר דעם יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט

(אויפרוף)

די וואך פון חנוכה דארף אויסגענוצט ווערען אין יעדער שטאט און שטעטל כדי צו רעאליזירען יענע סימפאטיעס, וואס דער יודישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט האט שוין אומעטום געוואונען. דער לאזונג דארף זיין: יעדער שיער פאר דער יודישער קולטור, יעדער פריינד איהרער, מוז אין דער חנוכה-וואך עפעס אויפטון פאר דעם אינסטיטוט, צי מיט געלד, צי מיט וויסענשאפטליכע מאטעריאלען און וואס מעהר, אלץ געסערע.

1. עס דארפען געמאכט ווערען איינמאליגע גשלד-זאמלונגען, אויך דארף מען זעהן צו גרינדען מיטגלידער מיט א שטענדיגען אבצאהל פאר דער געזעל־שאפט „פריינד״.

2. וואו עס איז נישט קיין זאמלער־קרייז דארף ער ארגאניזירט ווערען. אין יענע שטעט, וואו מען האלט אין ארגאניזירען געזעלשאפטען פון „פריינד״, דארף מען אין דער אינסטיטוט־וואך צו־אייגען די ארבייט אזוי, אז די געזעל־שאפטען זאלען קענען אנהויבען פונק־ציאנירען וואס גיכער.

3. ווער עס האט בייז זיך, וועלכע עס איז מאטעריאלען, וואס קענען דינען דעם אינסטיטוט: דאקומענטען, פנקסים, אלטע כתב-יד׳ן און ספרים, ביכער, קאמפלעטען און אפילו אינציגע נומע־רען פון צייטשריפטען, פלוג-בלעטער, טעאטער-אפישען, בריף פון וויכטיגע פערזענליכקייטען, פאטאגראפיעס אא״ו — זאל דאס אין משך פון דער וואך אבשיקען צום אינסטיטוט.

4. ווער עס וויסט וועגען אזוינע מאטעריאלען בייז אנדערע, זאל זיי אין משך פון דער וואך ארויסבעקומען און צושיקען פאר דעם אינסטיטוט.

5. עליות א קלייגע צאהל יודישע קולטור-געזעלשאפטען איז ביז איצט פערענטפערט מיט א שטענדיגען אב־צאהל אין דער געזעלשאפט „פריינד״. אין משך פון דער אינסטיטוט־וואך מיזען אונזערע סימפאטיקער אנווענדען אלע קרעפטען, אז ווייס מעהר געזעלשאפטען, פרעפעסיאנעלע פעראיינען א. אז. וו. זאָ־לען זיך פערשרייבען פאר מיטגלידער און אנהויבען ארגאניזירען א שטענדיגען אבצאהל.

6. די ביז-איצטיגע אקציע אין די קהלות האט געהייזען, אז בייז א געהע־ריגער אנשטרענגונג לאזען זיך דערגרי־כען אפיציעלע פאר דעם יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט. אונזערע פריינד אין די קהלה-ראטען דארפען אין משך פון דער וואך אנהויבען זייערע בעמיהונגען, אז אפיציעלע פאר דעם אינסטיטוט, וואס גרעסערע, זאלען ארגע־געשטעלט ווערען אין דעם בודזשעט פון זייער קהלה; אויב מעגליך איז נאך אויפ׳ן לויפענדען יאהר (1927), אויב נישט, איז אויף 1928.

7. עס מוז געמאכט ווערען א ערוב אויסצופל׳ן טובפיריעס אויף אין די שטאט-פערוואלטונגען; דער פרינציפ אין דא מונקט אזוי וויכטיג ווי די מאטעריע־לע שטיצע. אפגרינגסטען וועט דאס זיין דורכצופירען אין יענע ערטער, וואו עס זענען געוויליגט געווארען אסיגנ־רונגען פאר נישט-יודישע וויסענשאפטלי־כע אינסטיטוציעס.

8. די קהלות, געזעלשאפטען און יחידים, וואס האבען דעקלאריר אבצאהל און איהם נאך נישט ארייגגע־טראגען, ווערען אויפגעפאדערט דאס צו טון נישט שפעטער, ווי ביז דער אינ־שטיט־וואך.

שרייבט אונז תיכף וועגען אייערע פלענער און אויפטונען.

זאמלער-קרייזען און יחידים, וואס וועלען זיך בדזוגדערס אויסצייכען מיט זייער אינטענס־ווערן ארבייט בעת דער אינסטיטוט־וואך, וועלען בעקומען אלס פרעמיע די אויפגאבען פון אינסטיטוט אדער אנדערע וויסענשאפטליכע ביכער.

אדרעס פאר מאטעריאלען:

Towarzystwo Przyj ciół. Żydowski'ego instytutu Naukowego Wilno, w. Pohulanka 18

אדרעס פאר געלד-שיקונגען.

Dr. M. Weinreich Wilno, w. Pohulanka 14.

ההכתדרות הציונית בילדו.

היום, בשעה 30 ½ בערב תערך באולם ההסתדרות (צגלינה 4)

אספה עברית

על הנושא: „הרבות עברית וציוניות״

המרצים: ד״ר א. רוזנבוים וה׳ משה לימאו. הכניסה חנם!

דער פוילישער נצחון אין גנגה.

„דוחא גראשע״ קען נישט פערגינען פילסודסקי׳ן דעם נצח׳ן.

די נאכצע פוילישע פרעסע ווערטשט ארשטארץ ארטיקלען דעם פוילישן נצחון אין גנגה.

„דאס וואר נצחון, זאגט דער „גלאס פראווי״, ווען מען וויל עס אנווענדען צו דעם לעצטען פוילישען ארויסטריט אין גנגה, וואס האט געקלונגען ווי א דרוסאגאס. ס׳איז נישט געגאנגען פוילען אין א פאלוטישען נצחון אומזיסט לינקס, ווי מען האט בעגינסט פוילען, זעמערינג מרי אויהר הויסטארישע טראגיציע, האט אויסגעשטרעקט א מרדערלעכע האנד די פערבעלערונג אין דער ווידערשטאנד פון די לוטווישע דיקטאטאר־ען האט די דאזיגע אנגעשטויסען.

„אויב דאס איז געשען אין גנגה, אויף א פרעמדען באדען פון די גרויסע מלאכות אין פון דער שפאנטלעכער מיג־נונג, טראגען דערפאר די פראנטווארט לוקטיט די קאריזלמעגע אין נישט־ריי־פון מלאה־פאלוטווקער.

„די נאכצע פוילישע שפאנטלעכע מיי־נונג, זאגט ווייטער סטפוטשינסקי, בע־גריפט מיט דער חשקסטער צופריעדע־הייט, וואס דער לוטווישער סלטאך אין גשוואָרען פארטשל ערלערנט.

די שטרענגשע מיטארבייט פון פוילען פעם לוטווטרין דעם סלטך און די פאר־שלעכע אונטערוועגע פון מארשאל פילסודסקי האט פילשטענדיג צאנויפ־נשטאלט די פונזוולכע לעגטערעס וועגען פוילעגם „אגרעסיווטעט״.

ס׳אין אינטריג פשטמצושטעלען, פירט אויס דער „גלאס פראווי״, וואס פאר א גרויסע בעדייטונג ס׳וועט האבען דאס לוקווידירען דעם קאוואר סרוזיס פאר דער פרשטארקונג פון צוואמשלעכען אין צוואמשטארבעט מיט אינערע שלגים פון מורה אין מעריב. דערמיט דע־רען געשפאנט פרעמע שלום-פערשפעק־מוטען פאר דער צ׳קונפט און שלין אין אויצמוגען מאכטגע ווערט א ראנק דעם געשפאנט א מעג צו שלוסען אפטאלען פון געגעזעמטע נוישט אנפאלען.

אפילו די „רוזא גראשע״, וואס האט אויס שנאה צו פילסודסקי׳ן געגעבען אנמער אנהר שרי וואלרשטארקס׳ן, מ׳ז מודה זיין אין גרויסען נצחון, וואס די פוילישע רופלאמאטיע האט אפגעהאל־טען אין גנגה. פערשטעהט זיך, אז די פרקיערונג פון וואלרשטארקס׳ן, אז דער קרוכס-צושטאנד צווישען פוילען און לוטווא שקזטמירט נישט מעהר, ווערט דערטען אויסגעמיטשט נישט צוליב׳ן דרוק אן דער רשעפעה פון מארשאל פילסודסקי, נאר צליב דעם, וואס וואל־רשטארקס האט זיך אויפערציגט, אז

יודישע סטודענטען ווערען אויסגע-שלאסען פון יוריסטען-ק״יין

ביים וואַרשאָווער אוניווערזיטעט.

וואַרשא. (טעלעפאניש). אויף חשר אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סטו־דענטען-יוריסטען איז בעשלאסען צו דערוויטערן פון יוריסטען-קרייז די יודישע סטודענטען, אפילו די משומדים האט מען נישט געשאנטערט; זיי הערען אויך אויסגעשלאסען פון דאזיגען קרייז, פערשטעהט זיך, אז אנגעהענדיג אזעלכע דעזאלוציעס, איז אין דער גאנצער פערוואלטונג ארטן אז׳ענדעקישע סזהרהייט.

פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ד״ר ווייצמאן

זאל רעזיגנירען פון זיין אמט און ווערען רעקטאר פון העבר. אוניווערזיטעט.

לאָנדאָן, 12. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט״א) די היגע ענגליש-יודישע צייטונג „דזשואיש ווארלד״ טייל מיט פון א בעזאנדערע קוועלע, אז פרעזעסאר ווייצמאן האט אנגענומען דעם פארשלאג איבערצונעהמען דעם רעקטאראט פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים, זעלבסטפערשטענדליך, אז דאס מוז ברענ־גען דערצו, אז פראג. ווייצמאן זאל רעזיגנירען פון זיין אמט אלס פרעזידענט פון דער אלוועליכער ציוניסטישער בעוועגונג.

פראג. ווייצמאן האט ערקלערט, אז ער וועט זיין אקטיווער פרעזידענט פון ישט פריהער אנהויבען ביז ער וועט נישט אדורכזיהרען די יודישע אנגען. דאס, אלזאיבט פראג. ווייצמאן וועט געשעהען אין דער נאהנסטער צוקונפט, אלענפאלס אזך פאר׳ן קומענדיגען ציוניסטישען קאנגרעס.

באכראכ׳ס פראצעס איז געווארען אפגעלעגט.

וואַרשא. (טעלעפאניש) נעכטען האט אין וואַרשאווער קרייז-געריכט בע־טראכט ווערען דער פראצעס פון בעוואוסטען בעאמטען פון וואַרשאווער אויפפארשונגס-אמט באכראך, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען אין פערשידענע מיסבראוכען און שווינדלערייען מיט פאלשע דוקומענטען. צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען ביז 200 עדות. צוליב דעם, אבער, וואס זעהר פיל פון די עדות האבען זיך נישט צוגעשטעלט, האט דאס געריכט אפגעלעגט דעם פראצעס.

פערזאמלונג פון שטייקער-מייסטער.

שפת צוגאלסם און אומקער׳ן פארזוג פון ח׳ שומאנאווטש פארגעקומען א פערזאמלונג פון שטייקער־מייסטער פאר דעם צענטראלען ראבוטניקער־פארבאנד פאלידניאטא 4. צוזעמען זע־נען געווען ביז 400 מיטגלידער. עס האט דען רעפערירט דיזעקטאר ח׳ אדזיאנעס וועגען צשלען-בעזיגן, פרעזעס פון פאב־פארבאנד „פרודזא״ ה׳ לאבענסקי, ווע־גען קאאפעראציע, און פרעזעס פון שטייקער־סעקציע ה׳ פעטעלשטיין, ווע־גען פאר־פראגען. נאך די רעפעראטען, און וועגע פרעגער, רעמשלאנד און רוסלאנד, אויף וועלכע ער האט זיך געשטיצט. דאך מיט די האנען אויהם פערלאזען. דאך מיט די „רוזא גראשע״ מידה זיין, אז דער אינ־מער נצחון פון פוילען איז גרעסער ווי דאס אנגעמען רוסלאנד פעלקער־בונד פון לעגם פראגעס וועגען פון מלחמות.

מ׳קאן דער נייעם פערנעמען אנגעגע־בען די רעגירונג דעם זיג, אין דער־ינער זאלם די „רוזא גראשע״ געווינס חסרו־נות אין דער אנגענומענער רעזאלוציע פון פערזאמלונג פון דער קהלה געפעענט די ביכער.

פאביאניצער קהלה האט שויז איהרע ביכער.

איבערגעשיקט די קהלה-ביכער און אלע דאקומענטען צום סטאראסטע קיין לאסק. געכטער איז דער סטאראסטע נעקומען קיין פאביאניץ און אין זיין געגענוואר האבען די נייע פרנסים פון דער קהלה געעפענט די ביכער.

גרויסע בעראטונג איז ווארשאווער יודישען סוחרים-פעראיין וועגען די וואהלען צום סיים.

וואַרשא (טעלעפאניש) הייטה, דינסטאג קומט פאר א זיצונג אין צענטרא־לען סוחרים-פעראיין וועגען די וואהלען צום סיים. צו דער זיצונג זענען אייגענע לאדען געווארען די פארשטעהער פון אלע יודישע בירגערליכע פארטייען וועגען גרינדען א נאציאנאלען בלאק פון אלע פארטייען.

אונטערהאנדלונגען צווישען „בונד״ און „פועלי ציון״

וועגען א בלאק זונען אין פולעי נאנג.

ווי מיר דערוויסען זיך פון גאנץ זיכערע קוועלען, קומען איצט ווייטער פאר די אונטערהאנדלונגען צווישען „בונד״ און לינקע „פועלי ציון״ וועגען א בלאק צו די סיים-וואהלען. נעכטען אבער זענען אין לאדז אפגעהאלטען געווארען א גאנצע ריהע בעראטונגען און קאנפערענצען מיט מיידע דערמאנטע פארטייען, וואו ס׳איז דעבאטירט געווארען די שטעלונג צום בלאק.

ראנטראל פון די טעלעפאָ-לימשניקעס.

וואַרשא (טעלעפאניש) דער פאסט מיניסטער מישעדזשעווסקי האט ארויסגע־געבען א פארארדנונג צו פאזטראלירען צו די לימשניקעס פון פוילען, ווייל פיל טעלעפאן-אפאראטען בעטלאגען זיך, אז די לימשניקעס נישט אויף א פיל גרעסערע צאהל נישפארלען ווי אין דער ווירקליכקייט.

פערזאמלונג פון שטייקער-מייסטער.

ווערטלע עס האבען צוגעמיל נעגעמען די ח״ל נוטפעלד, פיאטרקאווסקי, שטער־לינג, שטערמאן, ראפאפארט און לעג־ראַ, און אנגענומען נשוואָרען א רעזאָ־ליציע, אז פרי צו פערבעסערן די לאגע פון נישט שפעטער, ווי ביז דער אינ־שטיט־וואך.

שרייבט אונז תיכף וועגען אייערע פלענער און אויפטונען.

זאמלער-קרייזען און יחידים, וואס וועלען זיך בדזוגדערס אויסצייכען מיט זייער אינטענס־ווערן ארבייט בעת דער אינסטיטוט־וואך, וועלען בעקומען אלס פרעמיע די אויפגאבען פון אינסטיטוט אדער אנדערע וויסענשאפטליכע ביכער.

אדרעס פאר מאטעריאלען:

Towarzystwo Przyj ciół. Żydowski'ego instytutu Naukowego Wilno, w. Pohulanka 18

אדרעס פאר געלד-שיקונגען.

Dr. M. Weinreich Wilno, w. Pohulanka 14.

צוויי טאטעס בעשטראפט מיט תיסה

פאר „לעבען״ מיט זייערע מ׳נדיעהריגע טעכטער.

(§) נעלמען האט דאס פרייז־נעריכט פערצאלט דעם פראצעס געגען יוזעף מעטקאלאב און אראלף פינפל׳ן וואס זע־נען אנגעקלאגט געווארען אין האבען אונערלויבטע בשותפות דער ערשטער מיט זיין 14-יעהריגער טאכטער רעגינע און 16 יעהריגער אנא, דער צווייטער — מיט זיין 13-יעהריגער טאכטער יא־נגא.

דער פראצעס און פארגעקומען פון פארטאכטע מיט 1 יאהר און 6 חדשים תפיסה, דעם אנדערן מיט 10 חדשים תפיסה.

איינברוכס-גגבה ביי א היגען רעיענט.

גנבים אויפגעבראכען די סאסע און צוגענומען 16 הונדערט זל.

(—) געלמען 2 א זונטיג בייטאג און דרלגעפירט געווארען א דרייסטע גנבה בייט דעם רעיענט סאראשעק (פרידריכס־פלאץ 6). די גנבים האבען אויסגעוצט דעם מאנענט, ווען די בעאמטע, וואס ארבייטען בייט דעם רעיענט זענען אוועגע־גאנגען אויף מיטאג. זיי האבען דאן אויס־גענומען דיא קאסע, ווען דיא אויפ־שטעלונג פון דיא קאסע איז געווען אויפגעבראכען. דיא גנבים האבען אויפגע־נומען 16 הונדערט זל. אין בעגלייטונג פון דיא בעאמטע האט מען אויפגע־נומען דיא פאליצייע.

בענדיטען-אנפאל אונטער לאסק.

(§) אויפ׳ן שאסשע פון לאסק קען דרוגטשא-וואלא, זענען אויפ׳ן ד. רלבאה־רענען פויער פאלעסלאו סמאלעץ אנגעפאלען 3 בעוואפנטע פערזונען און דרעהשנדיג מיט רעוולווערען צוגע־נומען א זאק מעהל. די תיבה אונטער־נעמונגע אויפפארשונג האט געבראכט

דער פוילישער נצחון אין גנגה.

„דוחא גראשע״ קען נישט פערגינען פילסודסקי׳ן דעם נצח׳ן.

שלגים פון מורה און מעריב. דערמיט דע־רען געשפאנט פרעמע שלום-פערשפעק־מוטען פאר דער צ׳קונפט און שלין אין אויצמוגען מאכטגע ווערט א ראנק דעם געשפאנט א מעג צו שלוסען אפטאלען פון געגעזעמטע נוישט אנפאלען.

אפילו די „רוזא גראשע״, וואס האט אויס שנאה צו פילסודסקי׳ן געגעבען אנמער אנהר שרי וואלרשטארקס׳ן, מ׳ז מודה זיין אין גרויסען נצחון, וואס די פוילישע רופלאמאטיע האט אפגעהאל־טען אין גנגה. פערשטעהט זיך, אז די פרקיערונג פון וואלרשטארקס׳ן, אז דער קרוכס-צושטאנד צווישען פוילען און לוטווא שקזטמירט נישט מעהר, ווערט דערטען אויסגעמיטשט נישט צוליב׳ן דרוק אן דער רשעפעה פון מארשאל פילסודסקי, נאר צליב דעם, וואס וואל־רשטארקס האט זיך איבערציגט, אז

פערזאמלונג פון שטייקער-מייסטער.

שפת צוגאלסם און אומקער׳ן פארזוג פון ח׳ שומאנאווטש פארגעקומען א פערזאמלונג פון שטייקער־מייסטער פאר דעם צענטראלען ראבוטניקער־פארבאנד פאלידניאטא 4. צוזעמען זע־נען געווען ביז 400 מיטגלידער. עס האט דען רעפערירט דיזעקטאר ח׳ אדזיאנעס וועגען צשלען-בעזיגן, פרעזעס פון פאב־פארבאנד „פרודזא״ ה׳ לאבענסקי, ווע־גען קאאפעראציע, און פרעזעס פון שטייקער־סעקציע ה׳ פעטעלשטיין, ווע־גען פאר־פראגען. נאך די רעפעראטען, און וועגע פרעגער, רעמשלאנד און רוסלאנד, אויף וועלכע ער האט זיך געשטיצט. דאך מיט די האנען אויהם פערלאזען. דאך מיט די „רוזא גראשע״ מידה זיין, אז דער אינ־מער נצחון פון פוילען איז גרעסער ווי דאס אנגעמען רוסלאנד פעלקער־בונד פון לעגם פראגעס וועגען פון מלחמות.

מ׳קאן דער נייעם פערנעמען אנגעגע־בען די רעגירונג דעם זיג, אין דער־ינער זאלם די „רוזא גראשע״ געווינס חסרו־נות אין דער אנגענומענער רעזאלוציע פון פערזאמלונג פון דער קהלה געפעענט די ביכער.

פאביאניצער קהלה האט שויז איהרע ביכער.

איבערגעשיקט די קהלה-ביכער און אלע דאקומענטען צום סטאראסטע קיין לאסק. געכטער איז דער סטאראסטע נעקומען קיין פאביאניץ און אין זיין געגענוואר האבען די נייע פרנסים פון דער קהלה געעפענט די ביכער.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דעם ראבינאט קומט א חוב פון 15000 זל. און דער קראנקען-קאסע 10000 זלאטעס. די לעצטע האט אפילו ארויסגעלעגט א סעקוועסטער אויפ׳ן פערמעגען פון דער קהלה. אזוי׳ארום איז די נייע פערוואל־טונג געשטעלט געווארען פאר שווערע בעדינגונגען און זי וועט לאנג האבען צו קעמפען מיט די בודזשעט-שווערקייטען.

ב. ג.

Dr. med. H. Lubicz

צענעלניאנא 43. — טעל. 41-32

אין צוריקגעהערט.

ספעציאליסט פאר הויט, פענערישע און מענער-שוועכע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראהלען (אלטער-אויפגעלעגט). נעמט אן פון 8—10 און פון 5 —8 אוי׳ר.

Dr Prybulski

זאוואדזקא 1 — טעלעפאן 25-86

ווענערישע האר און הויט-קראנקהייטען, מענער-שוועכע. בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האר-אויספאל) און רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 דאכען אז. און 4—8 פון 4—5.

Dr. Wołkowyski

זאכאדניא 57 (צענעלניאנא 19) טעל. 37-70

ספעציאל-ארצט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-שטראהלען

נעמט אן פון 1—2 און 4—8. פרויען פון 4—5

ספעציעל וואַרטע צימער.

Dr. med. M. Heller

ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעזעצט אויף

ניי וואָרט 2

נעמט אן ביז 10 פריה. פון 1—2 און פון 4—8 אוי׳ענד.

פאר פרויען פון 4—5 נאכ.

Dr. Z. Rakowski

צוריקגעקעהרט

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט.

קאסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

שפרעכשטונדען 12 2 פון 5—7.

אנהויב אויך אין לעסטיגע זעמעסטער 17 פון 10 ביז 12 און פון 2 ביז 3 נאכ.

Dr. Różaner

ספעציאליסט פאר הויט-ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע.

הייליגע מיט קוואַרץ-שטראהלען און דיעטעריע

טעל. Dzielna 9 (Na utowicza) 28-98

פון 8—10, 5—8. פרויען 3—4.

אז׳עקספערט וואַרשע-זאל פאר פרויען.

לאדזער טאגעבלאט

דער דעדאקטאר: נאחמ-יחק פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלט מאנוסקריפטן ווערן נישטצוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16 :ראָט
טעלעפאָנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

...ומעניעו און אונגארו שלאגען זיך ...ון די דארטיגע יודעו ליידען.

רומעניען אין המנע אַ גרויסע פלוכה אין אייראָפּא. זי האָט גרויסע פּערוינען פאַר דער וועלט און דערפאַר האָט מען איהר געמאַכט גרויס. אין וואָס די ...רדינסטען בעשטעהען איז שווער צו זאָגען. אין אָנהויב קריג האָט זי זיך געהאַלטן, נישט געוואוסט אויף וועמענס צד זיך צו שטעלען. שפּעטער האָט זי אונטערן ...נפלוס פון דער ענערגישער קעניגין, זיך געשטעלט אויף דער זייט פון דער קאָ...יציע און האָט געכאַפּט די ריכטיגע מפּלת. ווען דאָס לאַנד איז שוין געווען בע...כט מיט די צענטראַלע מלוכות, האָט זי זיך אונטערגעגעבען און געמאַכט שלום. ...ט'ן דין האָט מען זי געדאַרפט קנעטען, אָבער מען האָט פערגעסען די חטאים ...נהויב און סוף קריג, מען האָט נור געדענקט דאָס פאַקט, דאָס אַ לאַנד איז ...ארען רואינירט און דער קעניג איז געבליבן אין גלות קיין אויסלאַנד ...מען האָט רומעניען געשענקט אַ גאַנץ מלכות.

פון אַלע מלוכות, וואָס האָבען זיך געשטעלט אין קריג, האָט קיינער נישט ...קומען אַזאַ גרויסען חלק ירושה, ווי רומעניען. מען האָט איהר געגעבען פון אַלע ...טען: גרויסע שטחים פון עסטרייך, פון אונגארן, פון רוסלאַנד און אַפילו פון ...לגאַריען; זי האָט בעקומען מעהר, ווי זי האָט זיך נאָר אַמאָל געקענט פאָר...ען.

נאַטירליך איז דאָס געשען נישט פאַהבת מרדכי, נישט ווייל מען האָט זי ...ליב, נאָר משגאת הפן, ווייל מען האָט דעם צוויטען צד פחד. איבערהויפּט ...ם מען זיך אָפּגערעכענט מיט אונגארן, וועלכע איז געווען די הויפּט-שטיצע פון ...ר האַבסבורגער מאָנאַרכיע. פון אונגארן האָט מען ממש געשניטען שטיקער און ...טלעך וועמען מען האָט נור געקענט. אַפילו דאָס קלענע עסטרייך האָט בעקומען ...לק, מעהר ווי אַלע האָט אָנער בעקומען רומעניען. איהר האָט מען אויסגעגעבן ...ן בוקאָווינאַ פון אַיין זייט און זיבענבירגען פון דער צווייטער זייט מיט אַ גרויסען ...ת טייל אין אונגארן. איצט האָט רומעניען אַ שווערע אויפגאַבע: מען דאַרף די ...ע לענדער פערדייען, רומעניזירען און די שליחים צו אַזאַ אַרבייט זענען שטעק...ן די פּשודענטן, ד. ה. די אינטעליגענץ, די יוגענד.

אַזוי איז איצט פאָרגעקומען אַ סטודענטישער קאָנגרעס אין גרויס-וואַרדיין ...שטאָט, וואָס האָט ביז'ן קריג געהערט צו אונגארן און איז גרינדליך פאַדאַריזירט. ...דער שטאָט האָט זיך עס געדאַרפט ענטפּלעקען דער אַלטער רומענישער צייט, ...ם איז אין אַ משך פון דורות געווען אונטערדריקט, און די ענטפּלעקונג איז פאָר...קומען, נאָך אַזעלכע מען איז צוגעגרייט צו דער טאָג-אָרדנונג, אין ווילדע ...פּאָליטישע סקאַנדאַלען, אין בלוטיגע פּאַגראָמען.

וואָס פאַר אַ מחיתים זענען עפּעס יודען אויף דער נאַציאָנאַלער שמחה, וואָס ...ר אַ שרכות האָט דער רומענישער-אונגאַרישער סכסוך מיט אונז? — וועט מען ...ענען. אין רומעניען איז עס אַפילו קיין קשיא נישט, שלאָגען יודען שעהנס ...ט שטענדיג אויף דעם טאָג-אָרדנונג. פונדעסטוועגען לויגט זיך אויף די איצטיגע ...מענישע פאַגראָמען אָבצושטעלען זיך ביזונדער. ווייל זיי ענטפּלעקען אַ בלאָט ...ן דער יודישער טראַגעדיע אין געוויסע לענדער.

אין קיין לאַנד פון אייראָפּע זענען יודען נישט געווארען אַזוי גרינדליך ...ציאָנאַליזירט" אין אַפּיסלירט, ווי אין אונגארן. דאָרט זענען יודען, אָהן שום ...יק, צי אָרטאָדאָקס, אָדער רעפאָרמיס, געווען הונדערט פּראָצענטיגע מאַדיאַרען. ...ר פאַשיסטישע פּאַגראָמען האָבען די יודען דערהייסט אַרויסגעוויזען אין דער צייט פון ...ג און זייער בעציהונג אַפילו צו יודישע געפאַנענע. און דערפאַר בעצאָהלען ...איצט זעהר שווער. אין אונגארן גופא זענען יודען דער שעיר לעזאַזל, וואָס ...רף ליידען דערפאַר, וואָס די קאַליציע האָט אַזוי שלעכט בעהאַנדעלט די מאַד...ען. אָבער נאָך אַרגער איז זייער לאַנג אין די פערנומענע געפיסען.

דאָרט זענען יודען אַזוי ווי דער איינציגער אינטעליגענטער אונגאַרישער עלע...ט און זיי ליידען פון בוידע זייטען. מען שלאָגט זיי אַלס יודען, מען שלאָגט ...אַלס אונגארן. אַזוי איז איצט פאָרגעקומען אין גרויס וואַרדיין.

די שאַטן איז אַ מאַדיאַרישע, וואָס געהערט הייבט צו רומענען. ווען די ...ענישע פּשודענטען האָבען געוואָלט שלאָגען די אונגארן, האָבען זיי געטראָפען ...ן יודען, ווען זיי האָבען אויסגעהאַקט שויבען אין אַ אונגאַרישען געשעפט, ...עס גאָר געווען אַ יודיש געשעפט: זיי האָבען, הייסט עס, פקיים געהאַט צוויי ...ות מיט אַמאָל; מיט איין קלאַפּ האָבען זיי געטראָפען סיי דעם יוד און סיי ...ן אונגאַר.

דערפאַר קומט איצט אַפּ דאָס ערשטע מאָל, אַז אין בודאַפּעשט, די הויפּט...ט פון אונגארן, פּראָטעסטירט מען געגען די מעשים אין גרויס-וואַרדיין, ד. ה. ...געמט זיך אָן די יודישע קרשיהודע, ווייל דאָרט האָבען יודען געליטען נעבעך ...ן זייער אונגאַרישען פאַשיאָיזם, וועלכען מען וויל מיט זיי אויסלאַשען.

די געשעהענישען אין זיבענבירגען האָבען פאַר אונז אַ בעזונדערע בעדייט...ן, ווייל דאָרט שלאָגען זיך נאָר רומענען מיט אונגארן און די קלאַפּ בעקומען ...ן, ביז אַ גוטען ווילען קען מען דערפון אויך עפּעס לערנען.

ש. י. סטופּניצקי.

...עשלאַסען די קונגס-שולע „בצלאל" אין ירושלים.

...רושלים (יט"א) נאָכדעם ווי די | שטעלונג, די אָרגאַניזאַציע פון די העב...ראַיאישע לעהרער, די יודישע אַרבעטער...נישע געזעלשאַפט, די יודישע מעדיצי...נישע געזעלשאַפט, דער יודישער קונסט...לער-פאַלק און ארץ ישראל, די יודישע ...מוזיק-געזעלשאַפט און די רעדאַקציע ...פון די ארץ-יש אל צבאגען.

די קונסט-שולע „בצלאל" איז געגרונ...דעט געוואָרען אין יאָהר 1906 דורכ'ן ...פּראָפ. באַרים שאַץ און האָט נוט לאַנג ...געפונערט דעם 20-יאָהריגען יובילאַום ...פון איהר שטיפונג. בײַ דער שולע ...געפינט זיך אויך דאָס יודישע נאַציאָ...נאַל-מוזעאום, וואָס איז אויך געגרונ...דעט געוואָרען דורכ'ן פּראָפ. באַרים ...שאַץ און שטהאַלט העכער 5 טויזענד ...בילדער, כמאַטען און צערעך קונסט...ווערק, דערנעמער מוסטער-ווערק פון ...די בערהמטע יודישע קונסטלער יוסף ...אונדראַלס, מאַקס לובערמאַן, חודשע...פּעצ. גלוזענשטיין און אַנדערע.

נישט פון דעם דאָזיגען מערקווירדיגען ...געשעהעניש.

נאָר היות ווי פאַר די פרעסע-לייט...זענען נישט קיין סודות, ברענגען מיר ...אויך די דאָזיגע גנבה, און זאָל די וועלט ...וויסען!

די צווייטע גנבה איז, געוויס, גע...שעהען אין לאָדז, און נישט אין קיין ...פרעמיערישע וואַליוץ, נאָר אין דער ...ערשטדאָקסישער מקוה אויף דלוגא.

אין דער מקוה אויף דלוגא גאָס איז ...אין דער מויער בעזוהן איינגעמויערט ...אַ שטוקל מיט גאָלדענע אותיות מיט ...אַזאַ נוסח:

„צום אנדענקען פון די גרינדער
און שעפער פון דער מקוה פון
„אגודת שלומי אמוני ישראל"
אין לאָדז.

אליעזר הנוך בערנער,
יוסף וואַידיסלאַווסקי.

אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען, וועהן מ'האָט די טעג געעפענט די מקוה, האָט מען זיך אַרויסגעזעהען, אַז די דאָזיגע שאָוועל איז אַרויסגעריסען, אויף דעם אָרט פון דער שאָוועל איז געבליבן אַ שיפער חלל.

שטעהען אונזערע „מקוה-דיפּלאָמאַטען" בײַ דעם לאָך אין דער וואַנד און מחו'ן זיך: היתכן, זאָלען דאָס געוועזען זיין גנבים, האָבען זיי דאָך געקענט נעמען עפּעס „וויכטיגערע זאַכען", מאַלע, וואָס מ'קאָן אַלץ נעמען אין אַזאַ געשעפט?... אַי, וואָס זענען די „גנבים" פון דער דאָזיגער גנבה סאַרט אויסען געווען? — תיקא, בלייבט אַ קשיא!...

הקיצור, מיר שטעהען פאַר אַ גרויס רעטעניש: ווער זענען געווען די גנבים פון די לעצטע צוויי מערקווירדיגע גנבות?

—0—

יודישע נייעס.

מהויבט אָן בויען דעם פאַרט אין חיפה.

ירושלים (יט"א) אין צוזאַמענ...האַנג מיט דער אַרפאַלגרייכער דורכפיהר...רונג פון אַן 4½ מיליאָן פונט הלוואה פון דער ארץ ישראל רעגירונג אויפן לאַנדאָגער פּונטאָן-מצרים, וואָס פערשטע...לערט ווערען דאָס אנהויבן די אַרבעטן מיט אַרום דעם בוי פון אַ גרויסען פּאַרט אין חיפה. די מעג אין אָנגעקומען פון חיפה אַ גרופּע שנגלישע אינזשיניערען פון אויסגעפאַרשען דעם פּלאַן פון פּאַרט בוי.

דער פּאַרט-בוי אין חיפה איז די ערשטע שטעלונג פון אַמעריקאַנישע אַרבייט, וואָס ווערט דורכגעפיהרט אויף די מיטלען פון דער ארץ ישראל הלוואה.

גרויסע נאַכפראַגע אויף די נייע ארץ-ישראל-מטבעות.

ירושלים (יט"א) די אָנגלישע-אַמע...לגאַמאַטן בײַם האָט דערהאַלטען פון דער ניי-ארץ מלוכה-באַנק אַ משלראַפּיישע ביטע אויפצוטיף אויפצוטאָן אַזאַ אויפגאַבע. אין דער ניי-ארץ-ישראל מטבעות אין ווערט פון 2000 דאָלאַר. די ראַוי...נע מטבעות זענען בעשטימט פאַר די פערוואַנען, וועלכע פאָהרען פון ארץ-ישראל און ווילען זיך בעזאָרגען מיט דער נייער פּאַלעסטינער וואַלוטע. חוץ דעם האָרשט אַ גרויסע נאַכפראַגע אויף די נייע ארץ ישראל מטבעות צווישען די זאַמלער פון ציוניסטען אין אַמע...ריקע.

אויף פון אַרגערע לעגערער קומען בײַ...ט וועגען אויפגעשטעלט די נייע ארץ ישראל מטבעות, וועלכע פּראָגען זיי בעקאַנט, אויף די העברעאישע אויפ...שריפט.

לאַיד דזשאַרדזש נעמט אי...בער דעם פּראָטעקטאָראַט פון באַלפור-וואַלד.

לאָנדאָן (יט"א) דער געוועזענער אַנגלישער פּרעמיער לאַיד דזשאַרדזש האָט מיט צופרידענהייט אָנגענומען די אַנגלאַרונג פון דער שקומאַטוע פון יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד וועגען אויפגעגעבען דעם פּראָטעקטאָראַט אויבער דעם פאָנד פאַר'ן פערפלאַנצען אַ פּאַלעסטינער-וואַלד אין ארץ-ישראל לכבוד דעם שפּאַר פון דער הסמאַרזישער דעקלאַראַציע פון 2. נאָוועמבער 1917.

—0—

ציוויט-פּראָבלעמען.

פון ראובן ברייניין.

1.

עס זעהען דאָ מענשען אויף דער וועלט וועלכע וויסען אויס די נעגאַטיוס אין אַנדערע לענדערען אויפגעבען. זייער בלוט, זייער געזונט, זייער געזעלשאַפט, זייער געשעפט צו דער פערנאַגעהייט. אַנדער פערנאַגעהייט. דאָס הויפּט: דאָס פערנאַגעהייט. דאָס הויפּט: דאָס פערנאַגעהייט. אַזוי שרייען די מענשען אין דער פרעמדע לענדער: „אַיך, די אַמאַליגע אַלטע גוטע צייטען!" אַלץ, וואָס אין געוועזען אַמאָל, אין שעהן אין גוט; אַלץ, וואָס עס געשעהט הייבט אין שלעכט אין מיאוס.

אַזוי הערט מען די מענשען, וואָס האַל...טען אין אַיין בעגעגנען נאָך אַמאָליגע גוטע צייטען, זעהען דאָ מענשען פון גוטס, פון אונטערגעגעבן, מענשען מיט פעהיגקייטען אין מיט גרויסע מעלות; אָבער זיי מאַכען נישט קיין געטרייך פון זייער וווסען אין פון זייערע פעהיגקייטען אַם צו בעפרעדיגען אין צו בעדרעכטיגען די לעבענסמעגלעכקייטען אַזוי ווי אַלס אויהם אויס, אַזוי בעדרויערט אויהם, אָבער רעכענט זיך נישט מיט אויהם.

יעדער מענש, וואָס האַלט אין אַיין בעגעגען נאָך די אַפּגעשטאָרבענע צייטען. וואָס אין נישט דערוואַכסען אַם צו לעבען אין ווערקען אין דער געגענוואַרט — אַזאַ מענש, וואָס ער אין אַפילו געבוירען אינ'ם נייצעהנטען, אַזאַ צוזאַמענצוגעמען יאָהרהונדערט, האָט אין זיך פיל פון אַ דאָן קיהאָט, וואָס בעגרייפט נישט דעם נייעסט פון דער צייט, אין וועלכער ער לעבט. ער האָט נישט קיין אַנדערע צייט, אין אַזאַ מענש, אין וועלכער ער לעבט. נישט ער וויל אין נישט ער קאָן בעגרייפען די אַפּגעטאָטען פון דער לעבענדיגער שעה. אַזאַ מענש, אַזאַן אַ חוש פאַר דער געגענוואַרט, אין נאָר פעהיג צו קעמפען מיט ווינד-מיהלען, אָבער נישט צו קעמפען דעם פון זיין זיין אייגענ.

די ראַשאַלע, מסקנות'דיגע פאַרשרעגען פונ'ם מאַג פאַגען נישט אַפּעלירונג ווי...דען צילט די חלומות ווענען דער פער...גאַנגענהייט, וו שעהן, וו זיס זיי זאָלען נישט זיין. שאַטנען פאַגען נישט פערגע...מען אין לעבען דעם פּלאַץ פון לעבע...דיגע מענשען.

אויף די חלומות, די שווערמערייען וועגען דער פערגאַנגענהייט קאָגען נישט בלייבען תמיד די זעלבע. אויף די חלו...מות, די מרוימערייען, נעמען אַז אין יעדן דור אַ'צערער פאַרם, וואָס עס...שפּרעכט די קאַלטור, דעם נייסט פון דער צייט. אויף די אַלטע, לאַנג פערשוואָ...רענע דורות שפּיגלען זיך אַם אין אונ...זער דור נאַנץ אַנדערש, ווי אין פאַרו...גען דור.

• • •

אַז זיין אַ מענש פון דער געגענוואַרט, חוסט אַז בעגרייפען אין אַז פאַרלען די ...שעה, אינדער בעגרייפונג. אינדער אַבזאַנ אין אַז שרעקען די: אַלץ, וואָס זיי לעבען. זיי גע...מען נישט לען אַמאָל אינ'ם נעשעפט פון די טעגלעכע, רעגולערע מאַמאָנען; זיי ...רעם פאַרים, דאָס חוסט ווייטער שפּונען ...דעם פאַרים; ד. ה. אַז בעלעבען, אַז בע...פרעדטען אַלטע בוינטענע אַנערות אין מאַלען זיי צוגעגלוי, נאָכאַר פאַר דער נייער צייט. דערך בעגרעגוש און דזש...אַנוש קאָן מען דאָס נישט מאַלען.

אַז לעבען מיט אין אין דער געגענ...וואַרט — דאָס חוסט: אַז בעאַמטעלע...מען דעם נאַנג פון די טעגליכע פאַכ...ראַגען, אַז אַרבייטען מיט לייב און זעל פאַר דער פערבעסערונג און פערשיעג...דיגע פון אונדער אַנצאַנען לעבען. ווען מיר בעגרייפען זיי נישט און די לע...פערענדיגע שאַפונגען, ווען מיר בעגרייפען זיך נישט אין די שאַפונגען, ווען מיר שיעען מיט יעדער שעה דאָס, וואָס זיי פאַרלען נוצען, וואָס זיי קאָ...גען אַרויסנעמען פון יעדער שעה — יע...גע טעגלען, אויף וועמענס פּנים'ער עס איז נאָר לייכט צו לעזען די עגרעדיגען, וואָס עס קוקען פאַר יעדע שעה און דער עפּעטליכער מיינונג, אַז לויט אַט דער עפּעטליכער מיינונג — רעכענען זיי זיך אַן דער הארגלונג, זייערע מעשים — נייז, אַזעלכע מענשען זענען נישט לען גע...נגוואַרט-מענשען, נישט וועגען זיי רעד...איך דאָ. עס איז אמת, אַז אַזעלכע מענ...שען זענען נישט פיל ווערט, ווייל זיי זענען נישט שפּעריוש, ווייל זיי זענען נישט אַקטיוו, ווייל זיי זענען פּעהיג נאָר אין פּאַסיוו זיך, ווייל זיי זענען נומ...לען פערזענגליכקייטען.

דער רוכטער געגענוואַרט-מענש וואָס אין קאָ אַזעטערשווערען ציילען דעם ווילטוגען און דעם נוט-ווילטיגען מאַכענס; דער האָט אַ שאַרפען אויער צו יערען דעם רוף פון דער צ קונפט, פון דער אונבונקלטע און יעדער שעה, דער פון אונבונקלטע אַנטוואָרט, וואָס פרעגט אין נישט אין דער שעה, אין אַיין יעדער שעה, אין אַיין אַנטוואָרט, אין אַיין אַנטוואָרט, אין אַיין אַנטוואָרט

לאדזער כראניק.

ריצונג פון בודזשעט-קאמיסיע ביים שטאט-ראט.

(ב) הצנס קומט הער אין שטאט-ראט-זאל א ריצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע ביים שטאט-ראט.

אויפן סדר-היום שטעהן א ריה אנדערע פראגען צו בעראטשלאגן.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1907

דאס פאליציאיש-מיליטערישע ביורא ביים מאגיסטראט מאכט בעקאנט, אז מאן-נען, פישוך דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע אין לאקאל אויף שראונגאסא 10. די געבוירענע אין 1907, מיט וואוינען אויפן שטח פון 11. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון R ביז Z, ווי אויך די, וואס וואוי-נען אויפן שטח פון 12. קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז M, חינט, דינסטאג דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפן שטח פון 11. קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז P.

מאן נישט צישטעלען זיך אהן א אנהעריגען מאטיו אין ריכטיגען טערמין דרוהט א שטראף פון 50 זל. אדער א האכען ארעסט אדער אויך ביידע שטראפען צוזאמען.

וועלוועלע כראפט מיט די 3 וויבער.

מיט דער 4-טער קלויבט ער זיך התונה צו האבען אין לארז.

עז אמו אין ר'ראפליע אין געלטען געקומען די פרוי לאה קראפט פון ווארש-טקא וואליע מיט א קינד אויף דיר ווא-אז אויסשרשנען פאנטשרע געשולטע: מיט 2 יאהר צוריק האט זי חתונה געהאט מיט א געוויסען וואלף קראפט, וואס האט מיט א צייט צוריק זיך אויס-געשטערט פון רוסלאנד.

אין תחלת האט דאס פאר-פאלק נאגין נוט געלעבט, שפעטער אבער, בעת עס איז געשלייען געווארען א קינד אין דאס וויב האט געפאלען צו אלען צמוי-לע אזכען, האט דער מאן אויהר אויס-געוואגט א סוד, אז ער האט א פרוי מיט קינדער אין גאליציען, וואס ער האט נוט בעווזען אפגו'מ'ן.

נאר דער דאזיגער מעשה האט זיך פליצלונג דער פייגעל מישב געווען און ארייגגעפאלען קיין לארז, דא הייסט עס, זיך זאלען בעשעפטיגען, ער האט מאפו באלד געפונען א בעשיפטיגונג אלס בעל-ענלח און אויך... א פלה, מיט וועלכער ער סלעסט זיך התונה צו האב-בען.

ביינו לביגו האט דאס ווייבעל זיך דערוויסט פון אויהר פראר, נעקומען קיין לארז מיטן זון-קינד אויף דער האנד אין קלאפט אז די מוטער פון אנזער דערצעהלונג, פון ראבינאט א. א.

דא האט זיך דאס ווייבעל אויך דער-ווייסט, אז הויז דער גאלגיציאנער עמנה האט וועלוועלע קראפט אויך שוין אי-בעשלאפט א ווייב מיט קינדער אין רוסלאנד.

דו יודענע האט אבער נישט אבגעשלאפן, האט ער, איך מיז תאבען א דירה אין אז זי נוט אהם שוין א דירה האבט ער פראסט בשאב: „דו בעשלאסט מיר נישט, איך וויל אנדר ווייב". נאר דאס מאל וועט עס שוין וועלוועלע, ווייטש אויס, נישט געלאנגען, ווייל מען נעמט דעם מחאר אויפן צוטמעל.

גאכט-דיזשור אין די אפטייכען.

הייגע דיזשורירן מאלגענדע אפ-טיקען: אנטאניעוויטש, פאביצניצער 50, כאנדזינסקי, פיטריקאווער 164, מעלע-לעוויטש, מושעיאזו 19, רעמביעלינסקי, אנדזשעיע 26, זונדעלעוויטש, פיטרי-קאווער 25, קאטפערקאוויטש זגערזשער 54, טרעקאווסקע, מושעזשינער 56.

טראגישער מוט פון א באהן-ארבייטער.

(§) פארגנט נאכט האט אויף דער באהן-סטאנציע ווירזשו פאסורט א טרא-גישער צופאל. בעת'ן צוטשעפען די וואג-גאנען אין דער 33-שטרעקער באהן-אר-בייטער, י. נאוואטא ארגטשרגשלאגען אונטער די רעדער אין געהרגעט אויפן ארט.

דער אונגלוקלעכער האט אויפגעלאזען א פרוי מיט עטליכע קלענע קינ-דער.

צייט-פראבלעמען

(ענדע פון זייט 3).

שטריק לאזט אונז נישט פארגלייכען אין אויסדרוקען זיך פראפאנדיקען אויף צוריק — מיר מיזען שטענדיג, לכתחילה אין אויפהויבען זיך אלץ העכער אין הע-כער.

עס איז נישט גענוג, וואס די אינ-פונקטיש-שטריק, צו וועלכער מיר זענען צוגעבונדען, לצחוק אונז נישט פאלען אין פערזינקען אין אנ'אפטאנד — מיר מו-זען אנוהטערען אלע אנטערע פחות, פרי צו קלעטערן אין דערהויבען זיך אלץ העכער אין נישט בלייבען שטעהן אויף אונז פונקט, פערזונקען אין אנגעהמע שווערקייטען, אין פאסטע חלומות. מיר מוזען דערגייען דאס גלייכגעוויכט פון דער בעוועגונג, אבער נישט פון דעם שטעהן בלייבען.

די אנפונקטיש אין נישט קיין פערגלי-ווערטע ראה, אין נישט עטוואס פוסטעס אין פערשטוינערטעס — עס איז אלץ מעגליך ראוין, עס איז לעבענדיג גע-נעווארט, עס איז אנ'אנגעגרלעכטיש פון לעבענדיג סאכשגטען.

די יריעה, צו די בוינגען פון דעם שוין בעלעבטען ציוניסטישען עסקן איז געווישלשאפטליכען מוזר ה' יוסף אריי-זאהו ז"ל ווערען מארגען ארויפגע-פירט קיין ארץ ישראל, וואהין דער פערשטארבענער האט געשטרעבט בי זיין לעבען. האט געמאכט א שמארקען אנטרוק אין דער שטאט אין ארויסגע-ראפען א אפרוטרעהנונג אין די צוגעהל-רעכטע ישראל.

אין ציוניסטישען מיטען פון די בוינגער פון פערשע-נעם יוסף אריזאהו קיין ארץ ישראל האט דער סרן-קומט בעשלאסען צו-שרעכען האט ראנגע וויכטיגע העדיש אין נאלדעטעם פון פון פאציאנאל-פאנד.

מארגען, אין טאג פון איבער-קיין ארץ ישראל דעם קערפער פון שטארבענעם פארוויצטערען פון ניסמישער ארגאנזאציע, ווען ציוניסטישע פיראה מיט אלע מיט מיטלמעגען זיין געשלאסען.

ארבייטסלאזע האנדווערקער און סוחרים קענען עקסמיטירט ווערען פון די וואוינונגען.

אורטייל פון העכסטען געריכט.

(נ) אין אוסטאו וועגען לאזאטא-רען-שיר אין פארהאן א פיקט, לויט וועלכען ט'מאן א לאזאטאר קונדען דו דירה, אויב ער בלייבט שולדיג דירה געלד פאר צוויי מונאט פוואר-שלען. בלויז אר-בייטסלאזיגקייט קאן זיין אנ'אפהאלט אויף אנ'שקומיסיע.

אין לארז אין מוט 4 חדשים צוריק פארגעקומען א פראצעס צווישען א הויז בעזיצער אז א מוחר, וועלכער האט צוגעבען קרוזים נשמוס ליקווידירען זי-נע געשעפטען און אין מחמת דעם גע-בלוטען הנטערשטעלונג מוט אזוי פיל מעלען דירה-געלד. פון פרינסנס-ערוילס און דער פראצעס ארובער אין קרוזו-גע-ריכט. וועלכער האט ארויסגעגעבען אנ'אדמיטיל לטובת דעם הויז-בעזיצער. דער פערטרויגער מאר דעם ראזונדעמען מוחר-לאזאטאר האט דערבי אנגעזע-זען, אז דער לאזאטאר האט דעם בעגע-מען ווילען צו בעצאהלען דירה-געלד, מאר זיין קאטטערלעכער מצב, האט נורם מעזען צו דעם קאנסליקט מיטן מורם. דאס גערינגט האט ארויסגעשטרא-לט אין פאלגענדע:

מאנען, פונקטליך 12 א זייגער מוטאג פערשאלען זיך אויפן בית-עלטען די פארשטעהער און מוטגלדער פון די פערשרעכע ארגאנזאציעס און געזעל-שאפטליכע אינסטיטוציעס, וואו, נאר דער שהחיינו פון פערפער, עס וועט אפגעריכט ווערען א פטרעכע הוספה דורך דעם אבערקאבאר פון דער מנאגאנג ה' אלטערמאן מיטן פאר. די ערשטע רעדע וועט האלטען ד"ר מ. פרלירא. דער טרויער-אר-ארון צום פאבריק-באהנהויף וועט נעהמן די פאלגענדע נאמען: ברי-סקא, נאוואמיעסקא, אנדרצוטא, סקא, צעגעלניצא און סקורעאוו. דעם באהנהויף וועט געמאכט ווע-הספר און דערנאך וועט דער ק אפטראגבסבארטיר ווערען קיין ישראל.

אין ציוניסטישען מיטען פון דו בוינגער פון פערשע-נעם יוסף אריזאהו קיין ארץ ישראל האט דער סרן-קומט בעשלאסען צו-שרעכען האט ראנגע וויכטיגע העדיש אין נאלדעטעם פון פון פאציאנאל-פאנד.

מארגען, אין טאג פון איבער-קיין ארץ ישראל דעם קערפער פון שטארבענעם פארוויצטערען פון ניסמישער ארגאנזאציע, וועט ציוניסטישע פיראה מיט אלע מיט מיטלמעגען זיין געשלאסען.

6 יאהר שווערע תפיסה פאר פערשייזען פאלש גיילד.

(§) נעלטען האט דאס קרוזו-גערינגט פערטראלט דעם פראצעס נעגען 44-יעה-רינגען א. יאנאס פון סאלעמביא נאס 4. וואס איז אנגעשלאגט נעווארען אין מע-לען אין פערשרייבען פאלש געלד.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און נאך דו ירעה, צו דו בוינגער פון דעם שוין בעלעבטען ציוניסטישען עסקן איז געווישלשאפטליכען מוזר ה' יוסף אריזאהו מוזר ז"ל ווערען מארגען ארויפגע-פירט קיין ארץ ישראל, וואהין דער פערשטארבענער האט געשטרעבט בי זיין לעבען. האט געמאכט א שמארקען אנטרוק אין דער שטאט אין ארויסגע-ראפען א דער שטאט אין ד' ציוניסטי-ראפען א אפרוטרעהנונג אין די צו-גלייכ'ן הנטערשטעלונג מוט אזוי פיל מעלען דירה-געלד. פון פרינסנס-ערוילס און דער פראצעס ארובער אין קרוזו-גע-ריכט. וועלכער האט ארויסגעגעבען אנ'אדמיטיל לטובת דעם הויז-בעזיצער. דער פערטרויגער מאר דעם ראזונדעמען מוחר-לאזאטאר האט דערבי אנגעזע-זען, אז דער לאזאטאר האט דעם בעגע-מען ווילען צו בעצאהלען דירה-געלד, מאר זיין קאטטערלעכער מצב, האט נורם מעזען צו דעם קאנסליקט מיטן מורם. דאס גערינגט האט ארויסגעשטרא-לט אין פאלגענדע:

מאנען, פונקטליך 12 א זייגער מוטאג פערשאלען זיך אויפן בית-עלטען די פארשטעהער און מוטגלדער פון די פערשרעכע ארגאנזאציעס און געזעל-שאפטליכע אינסטיטוציעס, וואו, נאר דער שהחיינו פון דעם פערפער, עס וועט אפגעריכט ווערען א פטרעכע הוספה דורך דעם אבערקאבאר פון דער מנאגאנג ה' אלטערמאן מיטן פאר. די ערשטע רעדע וועט האלטען

ארבייטסלאזע האנדווערקער און סוחרים קענען עקסמיטירט ווערען פון די וואוינונגען.

אורטייל פון העכסטען געריכט.

(נ) אין אוסטאו וועגען לאזאטא-רען-שיר אין פארהאן א פיקט, לויט וועלכען ט'מאן א לאזאטאר קונדען דו דירה, אויב ער בלייבט שולדיג דירה געלד פאר צוויי מונאט פוואר-שלען. בלויז אר-בייטסלאזיגקייט קאן זיין אנ'אפהאלט אויף אנ'שקומיסיע.

אין לארז אין מוט 4 חדשים צוריק פארגעקומען א פראצעס צווישען א הויז בעזיצער אז א מוחר, וועלכער האט צוגעבען קרוזים נשמוס ליקווידירען זי-נע געשעפטען און אין מחמת דעם גע-בלוטען הנטערשטעלונג מוט אזוי פיל מעלען דירה-געלד. פון פרינסנס-ערוילס און דער פראצעס ארובער אין קרוזו-גע-ריכט. וועלכער האט ארויסגעגעבען אנ'אדמיטיל לטובת דעם הויז-בעזיצער. דער פערטרויגער מאר דעם ראזונדעמען מוחר-לאזאטאר האט דערבי אנגעזע-זען, אז דער לאזאטאר האט דעם בעגע-מען ווילען צו בעצאהלען דירה-געלד, מאר זיין קאטטערלעכער מצב, האט נורם מעזען צו דעם קאנסליקט מיטן מורם. דאס גערינגט האט ארויסגעשטרא-לט אין פאלגענדע:

מאנען, פונקטליך 12 א זייגער מוטאג פערשאלען זיך אויפן בית-עלטען די פארשטעהער און מוטגלדער פון די פערשרעכע ארגאנזאציעס און געזעל-שאפטליכע אינסטיטוציעס, וואו, נאר דער שהחיינו פון דעם פערפער, עס וועט אפגעריכט ווערען א פטרעכע הוספה דורך דעם אבערקאבאר פון דער מנאגאנג ה' אלטערמאן מיטן פאר. די ערשטע רעדע וועט האלטען ד"ר מ. פרלירא. דער טרויער-אר-ארון צום פאבריק-באהנהויף וועט נעהמן די פאלגענדע נאמען: ברי-סקא, נאוואמיעסקא, אנדרצוטא, סקא, צעגעלניצא און סקורעאוו. דעם באהנהויף וועט געמאכט ווע-הספר און דערנאך וועט דער ק אפטראגבסבארטיר ווערען קיין ישראל.

אין ציוניסטישען מיטען פון דו בוינגער פון פערשע-נעם יוסף אריזאהו קיין ארץ ישראל האט דער סרן-קומט בעשלאסען צו-שרעכען האט ראנגע וויכטיגע העדיש אין נאלדעטעם פון פון פאציאנאל-פאנד.

מארגען, אין טאג פון איבער-קיין ארץ ישראל דעם קערפער פון שטארבענעם פארוויצטערען פון ניסמישער ארגאנזאציע, וועט ציוניסטישע פיראה מיט אלע מיט מיטלמעגען זיין געשלאסען.

6 יאהר שווערע תפיסה פאר פערשייזען פאלש גיילד.

(§) נעלטען האט דאס קרוזו-גערינגט פערטראלט דעם פראצעס נעגען 44-יעה-רינגען א. יאנאס פון סאלעמביא נאס 4. וואס איז אנגעשלאגט נעווארען אין מע-לען אין פערשרייבען פאלש געלד.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און נאך

ווייבער רעגירונגס-קאמיסאר בעזוכט די קהלה.

(נ) דער נייער לארזער רעגירונגס-קאמיסאר, ה' סטושעווסקי האט געל-פען בעזוכט וויזיטירט די לארזער יי-דישע קהלה. די ה"ה רום און נומטאן האבען אונ'ם נאכען פון דער קהלה-פער וואלטונג אויפגעטשען רום רעגירונגס-קאמיסאר.

פרום ה' נ. נומטאן האט ערקלערט, אז אלס לאנג-יעהריגער געוועזענער קהלה-פרעזעס אין לארז האט ער זיך שטארק געזאמען.

ערב די סיים- און סענאט-וואהלען.

דרין-בעזיצער שוין צוגעשטעלט די רשימות פון די לאקאלען

(§) נעכסטען האט דער מאגיסטראט שוין בעקומען פון אלע קאמיסאריאטען די רשימות מיט די נעמען פון די לא-קאלען, וואס האבען וואהל-רעכט.

אויפ'ן יסוד פון די דאזיגע מאטעריא-לען וועט דער וואהל-רעטעראט ביים מאגיסטראט צוזאמענשטעלען די וואהלער-רשימות. בקרוב וועלען אויף די טויערען פון די הייזער פונאנדער-הענגען ווערען צוטעלער מיט די אד-רעסען פון די וואהל-ביורא'ס.

ניי בוכהאנדלונג אין לארז.

(§) אין דער נייער בוכהאנדלונג פון ר' מאיר ווייסבערג אין לארז,

דער פילאזאפישער אויספיהר
פון א טאמאשאווער יונגערמאנטשיק.

ער האט ליב געלד און וויל א ווייב און טאקע נאך איינע.
פון די טראגי-קאמישע ראבינאט-מעשה'לעך.

(ג) די מעשה, וואס מיר בשרשו דא רערגשרעלען, הויבט זיך אן מיט ליבע און ענדיגט זיך — נישט געראלט ואל אם זיין — מיט א שווערען פלאנטער צאלוב פארלוש...

איז זיר געשטאנען און טאטאשאוו א יונגערמאנטשיק, א. ש. ל. א ן שר האט געלעבט זיך פלות. אזוי קלויבערנ, האט ער א סך יארען געהאלטען אין אין פרעמדען, בין דאס פנים האט זיך אנגעטון שטארק קנייטשען, די אויגען האבען זיך געלאשען און ער האט זיך סוף כל סוף דערקלוגען צו דעם פלאפ־אפגישען אויסזעהר, אז קיטען צי כאט אין ציטה-כבלות אין שפשט נישט קיין פלאן אין — ער האט מיט מול חתונה־שרהאפ.

אז „געטראפען" האט ער רוסא אויף אפעם רעלטס. א וויבעל פשוט א צרות א פרעמע אין א כיטע. אין אבער געשעהן א זיר, וואס האט דאס נעטע, פרעמע וועטשע געשטעלט פנים אל פנים מיט אנ'אנדערע פרוי, א יונגערע, א שעהערע, א פיינערינע, ווערלע האט אין ל.'ם אויגען משהר אויסגעגעבען, וו זיין אנ־נעטע אשה.

געטען אין דאס א מערשאווערין, א „פאנבא" מיט'ן קאפ, ווערלע ארן גע־לאפען אויף דער פראמוניע ו.לען „פא־וואדזעניע".

דאס אויסגעלוט האט געוואלט, אז ל. זאל זיך טרעפען מיט אנדער, „בעגע־טער זיך בעשעגען" אין ארטסקרוגלו מיט אנדער אין די גרולות צילען. ווערערע, אז זי האט געוועגען די „פארטיע", האט די ראפגונרטע „וואשאוויאכע" אנגע־תריפען גאנץ אנגנאפ אין אפען פער־מיאפען ל.'ן זיין ווייב אין אנדעם פאר־געלעגט אוועקצוטרעפן ישע אין חתונה תאבען מיט אנדער, דער ווערשאווערין. דערביי מאכן צוגעקאכט צו געקען אנדעם א טרן 300 ראבלר.

דער „מזרחי" און דער „קרן־היסוד".

דער מרכז העולמי פון „מזרחי" האט אנערעפענטליכט אן'אויפרוף וועגען דעם קרן ארץ ישראל און האט אין אנדעם דעמאנט זיין שטעלונג צום קרן היסוד.

דער „קרן ארץ ישראל" — זאגט דער אויפרוף — איז נישט בעשאפען געווע־רען פרי צו סאנקרירען מיט די ציוניס־טישע קרנות אין נישט זיי אנצערהרען אנדער זיי צו שארען. דער „מזרחי" שטעהט זיין דער עגמיטשרהיב אן אויך בון הסכמתיגען טאג אין דעם תחום פון דער אלועלטליכער בעשוגיב אלס א פעשטאנד־מיול פון דער ציוניסטישער אנרגנזאציע און פערלאנגט אלע אנדערע חברים צו ארבייטען מיט דער ארשטער עגערגיע לטובת דעם קי"ל און קרן־היסוד, וועלכע בויען אויף דאס יודישע לאנד.

די ארגאנזאציע „מזרחי" אין ארץ ישראל גיט דערצו צו:

דער „קרן־א"י" פון „מזרחי" קומט נישט, חלילה, צו פערשטעלערן די מרים פון קרן היסוד, וועלכער איז דער אשנטראלער פאנד פאר'ן אויפבוי פון א"י. די מזרחי־ארגאנזאציע, וואס אנהרע חברים נעמען זיך אין די שר־שע רוחען פון די צסמווע מער לטובת דעם קרן־היסוד, וואלט נישט צוגעטרע־טען צו גרינדען איהר דאזיגע פאנד, ווען א וואלט אין אנהם געזעהן וועלכען אם אין שארען פאר'ן קרן־היסוד, וועל־כער מראכט אויף זיך דעם עול פון יי־דישען ישוב און אלע זיינע גויסווע־דיגקייטען. פערקערהרט דעם קרן א"י פון „חמזרחי" איז נאר אנ'ערגצוגג צום קרן־היסוד און איז בעשטימט פאר די ספעציעלע בעדערפנישען פון מזרחי, וואס דער קרן־היסוד קאן זיי נישט ער־פיליען, צוליב זיינע נישט־בעגרענצטע מיטלען.

מיר זעגען זיכער, אז די אלע, וואס געהען אנטשר'ן פאהן פון „מזרחי", וועלכע ערפילען זייער חוב פאר'ן קרן־היסוד הן מיט זייערע אויגען בע־שטייהנגען און הן מיט זייער אנטפע־וויר פון דער פרעמדיגע ארבייט לטובת דעם קרן היסוד.

אינספעקציע אין לאדזער פאליציי.

(§) נעלטען איז קיין לאדז נעקומען א אינספעקציע פון אפיצער פון דער הויפט־קאמאנדא פון דער מלוכה־פאלדזיי מיט יאר פאפאווטש. דער אינספעקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז די ארדנונג און דער לאדזער פאליציי איז א מוסטער־מעשר פאר אנדערע פאליציי.

שרפה איז א פאבריק.

(§) נעלטען נאכמיטאג האט אויס־נשראלען א שרפה אין דער פאבריק פון אנגערשטיין אויף 6. שטרשיען נאס 17. נאר א שטרנישען רשטענס־פאציע פון די פייערלעשער איז די שרפה געלאש געען צו לאקאליזירען. די סבה פון דער שרפה איז נעווען, וואס די טרעפס פון דער רעסטרי זעגען געווען אויס פיל אבגע־רוטשט.

מעלדונגען אין סטאטיסטישע אמט.

(§) אויף דער אנטשרעטונג פון פאב־ריקאנטען פון דער הויפט־סטאטיסטישע אמט פון דער הויפט־פעלדזיי־מיניסטעריום אזט מסכים נעווען צו פערלעגערן די צייט פון אפגעבען די סטאטיסטישע מעלדונגען פון די פלעקסטיל־משקסטיל, אינדוסטריעלער בי'ן 15. דעם חודש.

בלימעל-טאג פאר'ן „קרן-החלוץ"

דאנערשטאג ווערט אינגעשטעלט אין אונזער שטאט א פלומעל־טאג פאר'ן „קרן החלוץ". עס איז צו האפען, אז די בעפעלקערונג וועט ווערים אנטשרעכ־צען די אקציע פאר די חלוצים, פרי זיי צו נעבען די מעגליכקייט פארטזעטצען זייערע שווערע פיאנערען־ארבייט.

מקום זיין, אז ל.'ן, דעם 50־יעהרי־גען, אפגעקוהלטען יונגערטאנטשע האט מעהר געריצט דער ווערשאוע־רינס אפוטיקא וו אחר יונגער אין מעטפארעטענט. ער האט פערלאזען דאס ווייב „אהן א כאטען טאג" אין אין שוטע חתונה האבען מיט דער ווער־שאווער „קאלאנטע".

וו עס וועגען צעגעבען די צווייטע „חתונה הדשים" פון דער „ווערשא־ווער" מיט דעם „מאטשאוויצען". אין דעם נישט גלטר צו בעשרייבען. יעד דער נטער לעזער קאן זיך דאס אלען לטלם פארשטעלען; דערצו דערף מען אפילו נישטשטארק אנטיפרעגען די פאנטאזיע. עס וועט נאר קענט זיין צו זאגען, אז די פערלאזענע יונגע און טאטשאנע האלט אין אנען ווינען אין קלאגען, אז פערשעלט די טרשעת, וואס דאס צושטערט אנדער לעבען. משטעות, אז די תפילות אין די סלות פון דער יונגע ווערען דערנאנגען שר לב הישמים, דער עלר אין פארלוזרט געווארען אין די ווערשאוויצע האט שין פאר דאס אנדערען.

ארובים אין נטע לעם ווילען די דע־זיגע לעגע אויסהיטען לטובת דער פע־לאנטע ,דעגע, וו אויך פאר'ן נטסטען פון דער ווערשאווערין.

די מעשה אין דערנאנען אוש צום לאנדער רעבוטאם, וועלכער האט זיך אנטשרעגנטען אויפצופאנטערן די טראגישע פערליפקייט. צו דעם צוטש ווענען בונדע ווייבער געשטען קיין לאדז.

אויף וואסערע בעדינגונגען

ערלויבט דער ארבייטס-מיניסטער צו פערלענגערן די האנדעלס-שעה'ן פאר די חגאות.

(§) נעלטען האט דער לאדזער דעמע־ליטסען פערראזין בעקומען פון ארבייטס־מיניסטער צ פרות, אין וועלכען דער מי־ניסטער ערלויבט צו פערלענגערן די האנ־דעלס-שעה'ן אין די קשעלעכער אין די מעג פון 19 ביז 23 דעצעמבער ביז 9 אין אוונד, בחנאי, אז פון די אויבער־שעה'ן ארבייט אלען זיין בעפרייט די נעטרעלעכע אין עלטער ביז 18 יאר, פרויען אבער קענען זיין בעשעפטיגט נאר ביז 8 אין אוונד. דערביי דארפען שטענדיג אנצעהנגען אויף די צופעל־ווען דאס דער שטענדיגער אנגעגעבען אין דאס אנגעגעבען אין דער „זעזנאניע" פון דער הגנה. אויף דער שטענדיגער־צאהלונג אויף דאד דעם רעגרעס די סטאה פון דעם מעות, וואס די שאצונגס־קאמ־מיסיע אין בעגאבען, אין די אפעלאציע קאמיסיע פערלאנגט דעם דאזיגען פארוואורף צו בעשראלטען.

איז רעקורס פון הכנסה-שטייער

דארפען אנגעוויזען ווערען די ציפערן פון דער „זעזנאניע".

(ג) אין שיילוח מיט דער מעמונקעט פון די אפעלאציע־קאמיסיע פאר הכנסה־שטייער, אין בראי צו פרעגען אנ'אפרעמוטל פון דעלטען אחמצומסרא־מוען מרבוגאל, וועלכער האט גע־פסד'ענט פאלגענדעס:

ישרער צאהלער פון הכנסה־שטייער האט דאס רעכט אין דעם רעזולטאט גע־גען דעם אויסגעמאסטגעם הכנסה־שטייער אנצעזעטצען אויף די צופעל־ווען האט אנגעגעבען אין דער „זעזנאניע" פון דער הכנסה. אויף דער שטייער־צאהלונג פלעגט אויף דאד דעם רעגרעס די סטאה פון דעם מעות, וואס די שאצונגס־קאמ־מיסיע אין בעגאבען, אין די אפעלאציע קאמיסיע פערלאנגט דעם דאזיגען פארוואורף צו בעשראלטען.

אויף וואסערע בעדינגונגען

ערלויבט דער ארבייטס-מיניסטער צו פערלענגערן די האנדעלס-שעה'ן פאר די חגאות.

(§) נעלטען האט דער לאדזער דעמע־ליטסען פערראזין בעקומען פון ארבייטס־מיניסטער צ פרות, אין וועלכען דער מי־ניסטער ערלויבט צו פערלענגערן די האנ־דעלס-שעה'ן אין די קשעלעכער אין די מעג פון 19 ביז 23 דעצעמבער ביז 9 אין אוונד, בחנאי, אז פון די אויבער־שעה'ן ארבייט אלען זיין בעפרייט די נעטרעלעכע אין עלטער ביז 18 יאר, פרויען אבער קענען זיין בעשעפטיגט נאר ביז 8 אין אוונד. דערביי דארפען שטענדיג אנצעהנגען אויף די צופעל־ווען דאס דער אנגעגעבען אין דאס אנגעגעבען אין דער „זעזנאניע" פון דער הגנה. אויף דער שטייער־צאהלונג פלעגט אויף דאד דעם רעגרעס די סטאה פון דעם מעות, וואס די שאצונגס־קאמ־מיסיע אין בעגאבען, אין די אפעלאציע קאמיסיע פערלאנגט דעם דאזיגען פארוואורף צו בעשראלטען.

אויף רעקורס פון הכנסה-שטייער

דארפען אנגעוויזען ווערען די ציפערן פון דער „זעזנאניע".

(ג) אין שיילוח מיט דער מעמונקעט פון די אפעלאציע־קאמיסיע פאר הכנסה־שטייער, אין בראי צו פרעגען אנ'אפרעמוטל פון דעלטען הכנסה־שטייער, אין בראי צו פרעגען אנ'אפרעמוטל פון דעלטען מרבוגאל, וועלכער האט גע־פסד'ענט פאלגענדעס:

ישרער צאהלער פון הכנסה־שטייער האט דאס רעכט אין דעם רעזולטאט גע־גען דעם אויסגעמאסטגעם הכנסה־

ראנקזאגונג.

די לאדזער אפטיילונג פון דער געזעלש שאפט פאר אפטשהר פון גיפטיגע גאזען האט דערמיט א דאנק אלע ארגאניזאצי־ציען, פעראיינען און פערזאנען, וואס האבען מיטגעהאלפען צום ערפאלג פון דער וואך פאר דער פערטיידיגונג פון גיפטיגע גאזען דערביי ווילן מיר מיט צופ־פריעדענהייט דערמאנען די געמען פון אנטמיטויציען און פערזאנען, וואס האבען די אויפגעגעבען מיט גרעסטער מערע סמעס:

די לאדזער שלעכטראוניע — 1000 זלאטען, פרעשעס אויטוגגאן — 1000 זל, מאנוסטראס — 500 זל, ה' נאטר בערג, אויגענטמאס פון גראנד־קונגא — 500 זל, דער. אלפאן — 100, קונגא פערבאנד — 100 זל., פרעס. פערטשע־סקי —100 זל. ה' מרשקאל — 100 זל., דער. שאלבערדסקי — 100 זל., פרעסע ס. עטרער — 100 זל., דער. פרעשיצקי — 50 זל.

סך הכל האט די געזעלשאפט געהאט פון אויגע הכנסות פון בילעטען פון „גאן־קאמע" 75, 4,500 זל. נדבות אין מיטגלידער־אפטיילונג 4372,25, צוזא־מען: 8,873, געבליבען אין קאסע 7507,23.

חגאות איז די שפיעלער.

(מ) די גען.טרהויטס־אפטיילונג האט זיך געשטעלט צום מאנטסטראס מיט א פארשלאג אין די חגאות צו פערבע־סערן די פערפלעגונג פון די שרעקע אין די שפיטעלער.

אביציעלע וויזיטען פון שטאט־פרעזידענט.

(§) נעלטען האט פרעזידענט דעם שטאט־ישנעצקי אין בעגלייטונג פון די וויצע־פרעזידענטען ראפאלסקי און ד"ר וויע־לטסקי בעזוכט דאס ביראא פון קאנא־לוזאציע־ארבייטער אויף גראסאוויטש 2. אתרש. סקשוטען האט אין נאמען פון די בעאמטע בעגרוסט דעם שטאט־פרעזידענט.

דערויף האט דער שטאט־פרעזידענט בעשעטפערט, אז ער וועט מיט אלע דאס מעגליכע פרי די קאנאלזאציע־ארבי־טען ואלען ווייטער געפיהרט ווערען און א שטעלערען מעטפא.

דער שטאט־פרעזידענט אין בעגלי־טונג פון די וויצע־פרעזידענטען האבען אויך נעלטען בעזוכט דעם פרעזעס פון פרוזיי־כריגס ה' בעלזשונסקי און דעם נעגשראל מאלאלאווסקי.

היינט די פארלעזונג פון איליא ערענבורג.

חצמט 8.30 אזעגד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאנ־זאציע (צעגעלניאנא 4) א השפרעשיש פערזאנלעכע געזעלשאפט דעם לאנדעס־צי־וואסעגפאהר פון דער ארגאנזאציע „תרבות" פון דער פערזיר ווערען די ה"ה ד"ר א. ראזענבלום און משה לי־מאן א. ר. פ.: „דעם פערזאנלעכע קולטור אין ציוניזם".

„דעקאבריסטען".

פון חצמט צו כשהם און קטנא אשוויש מי די מערזמטע ווראטא פון מערע־ווסקאווסקי'ן: „רשקאבריסטען".

וויסער זאל
„מאנטייפעל"
זאכאדניע 43.

„אררט"
ארטיסטישער רעזוי און קאמער־מעאטער
אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאן

נאך איינינע טעג!!!
היינט דינסטאג, 9.15 אזעגד
דעם צווייטען גרויסן פרעגראם
די מוזיקע
אויסגעגעבן
מוזיק. לייטער: הענעך קאן.

בילעטען צו בעקומען פון 5 נאכ. שבת פון 1 א זייגער.

וואס ווערט היינט געשפילט

אין די טעאטערז און קינאס?

אררט — „די טוזינקע".
שטאטיש־טעאטער — 7.30 אז. „וויזוואלעניע".
מאפולארגי — אויף אנדרעזוא 18 „כלאפי".
קאמער־טעאטער — „מורא טלאפי".
גאנג — „שקלא מצאלונקיב".
סטלענדיד — „12 דיאמענטען".
גראנד־קינג — „דער דזמאן פון צירק".
אדעאן — „די אינזעל פון מער־מעלענע".
נעהאשטשי — „די שיף פון די מערמעלגטע".
קארסא — (1 „דער בונט פון בלוט און אייזען" 2) „די גליבע".
שטאטיש קינא — „דעקאבריסטען".

היינט העברעאישע פערזאמ־לונג אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

חצמט 8.30 אזעגד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאנ־זאציע (צעגעלניאנא 4) א השפרעשיש פערזאנלעכע געזעלשאפט דעם לאנדעס־צי־וואסעגפאהר פון דער ארגאנזאציע „תרבות" פון דער ארגאנזאציע „תרבות" פון דער ה"ה ד"ר א. ראזענבלום און משה לי־מאן א. ר. פ.: „השפרעשיש קולטור אין ציוניזם".

דעקאבריסטען.

פון חצמט צו כשהם און קטנא אשוויש מי די מערזמטע ווראטא פון מערע־ווסקאווסקי'ן: „רשקאבריסטען".

גאלד, בלוט און פרויען.

א ראמאן פון מערסווירדיגע איבער־לעבענישען און ליידענשאפטען.

(178-טע פערזעצונג.)

— ער איז נאך נישט גוט בעקאנט מיט'ן שלאס — האט נאגי בעזאגט — איך מוז איהם וויזען אלץ.

ער איז ארויפגעגאנגען אין דרויסען און זיך איבערגעלעגט, וואס צו טון. ער האט זעהר גוט געוואוסט, אז קוים וועט דער גייטשליכער פון שעמני זיך זעהן מיט'ן בישאף, וועט ער איהם געהיס ווייזען דעם טויס־שיין. דאן וועט ווערען א סקאנדאל. אלזו, עס בלייבט איהם נישט איבער קיין אנדערע זאך, ווי צו טויטען דעם בישאף. אבער דער קוטשער וואס טוט מיט'ן קוטשער — איהם אויך אויטען דאס איז א ביסעל צו פיל פאר איין מענש. מען מוז זוכען נאך אייגעם.

ער איז צוריק ארויס אין שטוב און האט געזאגט צום בישאף.

— איך האב שוין אלץ פערזאגט. איך האב אנגערייט אלץ און האב גע־ווען דעם קוטשער, וואס ער זאל טון און וואו ער זאל שלאפען. איהר זענט געווים מיד און ווילט שלאפען, איך ווייס אייך א גוטע נאכט.

ער האט אבשיד גענומען פון בישאף און איז אויעקגעגאנגען. אין דרויסען האט ער געהייסען זיין קוטשער פאהרען איהם אין אלייין איז ער געגאנגען צו איס ער איז אויעקגעגאנגען עשליכע הונדערט שריט און איז געבליבען שטעהן.

— נייין! — האט ער געזאגט — איך דארף עס נישט טון אלייין! אנ'אנדערע אויך מעג עס טון פאר מיר די בלוטיגע ארבייט, איך קען זיין דערביי. איך האב אין צושיקען. ער וועט עס טון.

ער האט האסטיג אנגעהויבען צו נעהן און איז ארויסגעגאנגען אין די בערג.

אין א שעה ארום איז ער געשטאנען פאר אנ'אייזנזאם הויז אין א וואלד. היינט האבען אנגעהויבען צו בילען אין ער האט געמוזט אפברעכען א צוויג פון א בוים, כדי זיך צו ווערען געגען זיי.

ער איז ציינעקומען צו דער טיר און אנגעהויבען צו קלאפען.

— ווער איז דארטן ווער שטערט עס מיר ביינאכט — האט געפרעגט א גרובע מענער־שטימע.

— עפען אויף די טיר און קום ארויס — האט נאגי געענטפערט.

— ווער ביסטו האט דארטסטו מיך?

— ציינד אן א ליכט און קום ארויס. איך וועל דיר שוין זאגען, וואס איך דארף דיך.

אין אייניגע מינוטען ארום האט זיך די טיר געעפענט און א הויכער, שטאר־קער מאן איז ארויסגעקומען מיט א ליכט אין דער האנד.

— דו האסט מיך נישט דערקענט, שעקי — האט נאגי געפרעגט.

— א, איהר זענט עס, גנעדיגער הערר איך האב אייך ווירקליך נישט דער־קענט — האט שעק געענטפערט — איהר האט מיר שוין לאנג קיין ארבייט נישט געגעבען. זייט מיר האבען א ביסעל צעשטאכען דעם בארען פון באטיאגי האבען מיר אייך נישט געזעהן.

— דער נישט מעהר דערפון שעק, איך האב אבער דיר אנ'אנדער ארבייט.

— אנ'ארבייט זאגט מיר, וואס כ'האב צו טון, איהר וועט מיר צופרי־דען זיין.

— וואו איז סטעפאן — האט נאגי געפרעגט — איז ער נישט אט דירט

— סטעפאן איז אויעקגעפאהרען.

— וואיהין איך דארף איהם האבען.

— ער איז אויעקגעפאהרען אין א גאנץ ווייטער ווערק.

— אבער וואוהין? — האט נאגי ווי געפרעגט.

— אין הימעל.

— רעד נישט קיין נארישקייטען און זאג מיר, וואו סטעפאן איז.

— מיט צוויי וואכען צוריק האבען מיר שטארבען אין וואלד און האבען געזעהען א קארעטע מיט א פאר גוטע פערד פאהרען אויף א ווייטען וועג. מיר האב־בען געוואלט א ביסעל לייכטער מאכען די פערד. אין דער קארעטע זענען אבער געזעסען צוויי מענער, וועלכע האבען נישט געוואלט וויסען פון אונזער פרייגדליכ־קייט. זיי האבען אונז טראקטירט מיט הייסע קויהלען. אייגע האט געטראפען דעם ארימען סטעפאן אין קאפ און ער איז אויעק אויפ'ן הימעל.

— דאס איז שלעכט — האט נאגי געזאגט — איך דארף חאבען צוויי מענשען.

— גנעדיגער הערר, ווען איהר דארפט אונז האבען גיבען דריי מענשען, קענען מיר זיך אונטערנעמען. ווען איהר דארפט אונז האבען נאך מעהר ווי געגען דרייי, קענען מיר זיך נישט אונטערנעמען.

נאגי האט געטראכט אייניגע מינוטן. ער האט בעשראכט די שטארקע אייזערנע העגד שעק'ס און האט געזאגט: — איך דארף דיך גאר געגען צוויי. אייגער איז אנ'אלטער, שוואכער מאן.

— דאן האט איהר נישט וואס צו רעדען. דאן וועל איך מיט זיי פארטיג האבען זיי מיסטאלעטען?

— גוט, שעק, דאס זענען מעגשען, וואס האבען נאך קיינמאל קיין מיסטע לעט נישט געהאלטען.

— דאן זאגט מיר וואוהין צוגעהן.

— איך וועל דיך פיהרען. נעם נאר מיט שארפע מעסערס און א שוערען האק.

שעק איז ארויס אין שטוב, זיך איבערגעשטעלט און מיטגענומען, וואס מען האט געדארפט. דער שטאלצער בארען איז איבער געגאנגען מיט א גיריגען וואלר־רויבער. איינייג מיגוטען האבען ביידע געשטיגען. פלוצלינג האט דער רויבער געפרעגט:

— וואוהין געהען מיר?

— צום שלאס באשיאני.

— וואס דארף איך דארט טון?

— שטים מאכען צוויי מענשען. איינער איז מען שרעקליכער פיינד, פון וויל מיך אומברענגען. איך מוז מיך הערען געגען איהם. דער צווייטער איז זיין דיגער.

— מיר וועלען מיר אבער ארייגקומען אין שלאס.

— איך האב בייד זיך דעם שליסעל צום טויער און צו אלע טירען.

— וועט איהר מיר העלפען, ווען עס וועט נוטיג זיין?

— געוויס אבער נאר אין לעצטען סאל. איך וועל שטעהן טון דער וויי־טענס און וועל זעהן, ווי דו ארבייטסט. ווען דו וועסט נישט קענען פארטיג ווע־רען מיט ביידען וועל איך דיר העלפען.

— דאס איז גוט, אבער מיין הער...

(פארזעצונג קומט.)

לעזט אויפמערקזאם!

יעדן א טולשספנדיגער רעאָרגאַניזאַציע פון מזרח־אייראָפּע, עמפעהל איך די ג׳קונדשאפט פון אמגענער אויסטרעטמוגג אין

א גרויסען אויסוואהל

נעבעטע שטיהל

געדעקט מיט לעדער, גאבעלין, מאראסא, זייד, ווי אויך גאבעלין און זייד.

האזעטהעס, מאטראצען

פון פערשידענע מארטען, טישען און טישלעך (שוטלעך) גאנדאלקעס אטאמאנס אלעס לויט פאריזער מודעלען מיט עכט סרוקען האלץ. לאנגטערמינינע גאראנטיע. צוגענגליכע פרייזען און בעסטע בעדינגונגען.

בעסער איהר קויפט, בעט איך אויבערזינגס צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען. מיט אכטונג

י. א. וואיטשעכאווסקי
10 נאוואמיעסקא 10

באדערט איבעראל

נאר פאטענטירטע

פעלד־בעטען

פערזעהען מיט דער אמעריקס־מארקע

Palma-Patent

פאר וועלכען מיר גאראנטירען.
אויך שטעכט אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל: ניסעל־בעטען סינדער־בעטען, אמעריקאנעס, קינדער־וועגעלעך, הויכע סינדער־בענסעלעך, שאטקאווע און נעבעטע מאטראצען.
ביליגסטע פרייזען! רעיעלסטע בעדינגונגען

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 81-85.

לעטשניצע

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
און צאהן־ערצטליכער סאנינעס.

17 זנערזשער 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראסאווסקי	נאז־, האלז, אויערן־קר.	פון 1-10 3—2 7—6
ד״ר יוסטמאן	נערוועז־ פראקטיקער	פון 12—2 א חזיון ווענטאג
ד״ר רוזשאנער	חויט און גע־ שלעכטס־קר.	10—11 און 1-2.30
ד״ר ראזענצווייג	קינדער־ קראנקהייטען	10—12 5—4
ד״ר פאפיערני	חרויפ־ און געהערס־הילף	12½—1 5—6
ד״ר גאלדשטיין־פאלאק	איינען־ קראנקהייטען	1—2 6—7
ד״ר קאנטאר	כירורגישע קראנקהייטען	1—2 4—5
ד״ר ווייגבערג	אינערע, שפּעט. הארץ, לונגען	11—1 6—7
ד״ר סטופעל	רעמען	10—12 4—6
צאהן־ארצט א. גראדזענטשיק צאהן־ארצט נ. ראזעס	צאהן־ און מויל־קראנק.	9—3 9—3

פינפטליכע חשמל־זאגנג־בעשטראלונג. מאסאז־שטעלען
מיט דער לעטשניצער איז געקומען געפאהרען

ארענטנען־אינסטיטוט

קוואלץ־לעמפּ, ווישארמיע און עלעקטרישע־בישיפס קאנטינגס.
וויזיטען אין דער שטאט. אין אלען אויך אנזאגן.
אלע ארט מעדיצינישע אפאריטען — קורשען פאר שטאפלער.
אומזונגען געגען מיקראלאנטינע.

מערלאג גאלדפארב, וואַרשע.

עס געפינען זיך אין דרוק און אין די נאחנסטע צייט ערשינען צוויי ביכער פון לאדזער שריפטשטעלער

ישראל רובין.

„די גאס" ראמאן פון גרויפשטעטישען לעבען 320 זייטען, פרייז 6,50 זלאטיס
„אונטער׳ז פלויט דער וועלט" לידער, פראזע־אויסגאבע, צום פרייז 2 זלאטיס.
מיט בעשטעלונגען צו וועגדען זיך:
Wydawnictwo Goldfarb, Warszawa Szczęśliwa 3.

200 שרייבמאשינען־בענדער
(taśmy do maszyn do pisania)

געלעגענהייטליך זעהר ביליג צו פערקויפען. צו ערפאהרען
אין ביורא „ארגוס" זאכסדניא 36.

היינט פרעמיערע פון גרויסען פילם! היינט פרעמיערע פון גרויסען פילם!

דארט, וואו די גאס ענדיגט זיך...

דער ליבלינג פון די 5 טייל פון דער וועלט דער אונפערגעסליכער Roman Novarro Ben-Hur אין די דערפישע Alice Torry אין די חויפטראלען. נייעס! דאס ביילד ווערט אילוסטרירט מיט געזאנג און פויזיק פון א רוסישען באלע־לאיק־ארקעסטער און דזשאז־באנד. אויפ׳ז ערשטען סעאנס אלע פלעצער צו 50 און 75 גר.

Nowości
פיעטריקאווער רוג גלובנע.

וואַרנונג!

מיר ווארנען אלע לאדזער פוחרים איבערצוזייסען אלע האנדעלס־בעציהונגען מיט דער פרוי

רחל בענדעט

(דער מאן—יוסף בענדעט) פון דזיאלאשין, וויל מיל לאדזער פירמען האבען איהרע פראקטען און זי ווערען בישט אויסגעקויפט.

געבר. ווייס, נאוואמיעסקא 2.

בעמ.: דער מאטער חייסט חיים שלמה גענילפוו.

בעקאנטמאכונג!!!

דערמיט ווערט אויפמערקזאם געמאכט, אז די

געברידער טויבע,

וועלכע האבען זיך בעריהמט גע־מאכט אין גאנצפוילען בעזונדערס, אין לאדז מיט זייער אויסגעצייכנעט שפילען, גושער און ציפרי־דענשטעלענדער בעהאנדלונג עס־מפהלען זיך אויף חתונות, בעלער און אנדערע שמחות. בעשטעלונגען ווערען אנגענומען אויף פאלג. אדרעסן:

נאווא־צגיעלניאנא 22, אל. 1־טער מאי 18, ווסכאדניא 18.

בעמ.: חתונות, בעלער און שמחות, וועס קומען מאר שבת ווערען פון די געברידער טויבע בישט אנגענומען. 4709

י. טויבע.

בישע צו פערצייכנען זיך די אדרעסען.

צום ווינטער־סעזאן!

שאמאט־אייוועז און קיכען

פון די בעסטע מאטעריאלען און א רייכען אויסוואהל פפפעהלט די לאנגיעהריגע פירמע

ש. י. ראזענבלום, וואולטשאנסקא 63

פריואט־וואהנונג: דזי עלנא 24.
רעגולע אויספירונג.—צוגענגליכע פרייזען.

Pamiętajcie „WTÓR" Pamiętajcie

Polski Powielacz „WTÓR"
Warszawa, Krucza № 36,

oszczędza czas maszynistkom, szefom przysparza pochód, 3000 kopji z jednego oryginału. Jedyny najtańszy aparat wyrobu krajowego do powielania (kopjowania) wszelkich okólników, cyrkularzy, zawiadomień, ofert, cenników i t. p. Wielobarwnie odbija rysunki, ręczne napisy. Najtaniej wykonywa katalog. Ilustrowane. Zastępuje drukarnie. Obsł. zupełnie łatwa

Cena zł. 160 za komplet.

Demonstruje aparaty i udziela wszelkich bliższych informacji p. P. Lande, Łódź, ul. Piotrkowska 112. Polecamy wieczne, prasy-stemple „Tłokodruk" do stemplowania akcji, czeków i wszelkich listów. Odcisku z prasy „Tłokodruk" nie można podrobić.

נייעס פאר לאדז! נייעס פאר לאדז!

בעקאנטמאכונג!!!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, דאס די פעראייניגטע קאלעניום פון פאטאגראפען־אנגעשטעלטע האט דערלאנגט א פטענט, הערקשטעל פון

פערגרעסערונגס־בילדער

דער, וואס בעזיצט א פאטאגראף, מעג עס זיין אפילו אין אלע אן צושאנדען, ווערט אויסגעפיהרט א אריגינעל פארטרעט רעפּו־שירט די גרויס 35X45 צום ביליגען פרייז

נאר פאר 8 זל. א שטיק.

אום צו בעקענען אונזער ארבייט, מע־כען מיר א פראבע־פארטרעט, פון די זעלביגע גרויס און צום פרייז

נאר פאר 3 זל. א שטיק.

עס ווערען אויך אנגענומען אלערלי אויס־נאהמען אין דער שטאט, וועלכע עס נעמען נאר ארען דער פאטאגראפען־אומפאנג.

קומט אין איבערצייגט אייך!

פעראייניגטעס קאלעניום פון פאטאגראפען־אנגעשטעלטע
לאדז, קאסטאמאנער № 33,
פראנט צווייטען שטאק.

בעמ.: די אנשטאלט
אין שטעטיג טעגליך
פון 9 ביז 7 אומגעד.

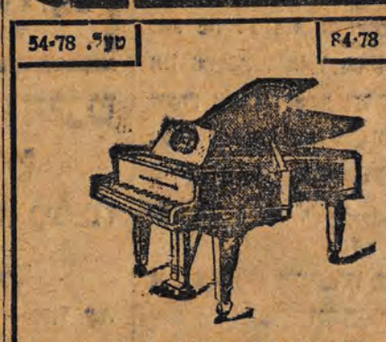

פארטעפיאנס פיאנינאס פיסהארמאניעס

נייע און געבראכטע צו מעסיגע פרייזען
פערדינגען — פערקויף — אויסטויש
גינסטיגע בעדינגונגען

רעפּעראציעס אנשטעלען

לאגער פון פארטעפיאנס און פיאנינאס

KAROL KOISCHWITZ

איינציגער פערטרעטער פון Bechstein, Blüthner און אנד.

לאדז, פיעטריקאווער 67.

טעל. 54-78 טעל. 54-78

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek, Tel. 18-26.
Od wtorku, dnia 13 grudnia 1927 r.
Dla dorosłych pocz seansów o g. 6, 8 i 10
Dramat w 12 akt. pług. pow. Merezkowskiego

DEKABRYŚCI

(Spiskowcy w carskiej Rosji).

Dla młodzieży pocz seansów o godz. 4.
Nad program: MUROWA POSADA
Komedja w 7 aktach.
1) Obraz morskiego wybrzeża. 2) Kształtowanie się wybrzeża. 3) Skały na morzu. 4) Jezioro leśne i jego mieszkańcy, 5) W górskim lesie. 6) Nocna wycieczka w góry. 7) Na szczycie olbrzyma gór. 8) Plagi krajów kultury. 9) Niebezpieczna wyprawa. 10) Dziwni mieszkańcy morza. 11) Życie w morzu. 12) Połów krabów.
Ceny miejsc: dla dor. I—70, II—60, III—30 gr.
dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

א יונגערמאן

מיט גוטע רעקאמענדאציעס זוכט א פאסטען, גיי וועס מ׳זאל בישט זיין ביי א קליינעם געהאלט. צו ערפאהרן פיעטריקאווער 8, ה. 3. לאסקאווסקי.

א גרויס לאקאל

איז פון זאמארט פרייווערשיג צו מערמיטען עס קען נוצן אויף א פחורה־לאגער אדער פאבריק זיך צו ערקונדיגען ביי ד. י. פערעל, פולנאצנא 5.

AKUSZERKA
PIPIKOWA

נעמט אן בעצורטס־הילף און מאטאזען.
פעטריקאווער 132

Dr. med.
NIEWIAŻSKI

ספעציאליטעט: חויט, האר און ווענערישע קראנקהייטען.
נעמט אן פון 5—9 אומגעד.
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.

שרייבען עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

קאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט גלייכצייטיג גוט א יודישען בריף דעם וועס קען גאר גישט. זאוואדזקא 19 פר. 1 שט.

אויפפאדערונג!

די פערוואלטונג פון אופפארטייאישען יודי־שען צייטונגס־מערקויפער־פעראיין, פאדערט אויף צום צוהיטען מאל דעם געוועזענעם פרעזעס מנחם זאנענבערג, ווי אויך דעם געוועזע־נעם קאסירער אברהם בלאכמאן, צו קומען מוצש״ק דעם 17/12—27 מיט אלע דאקומענ־טען, וועס האבען א שייכות צום רעכנונג פון פעראיינס־געלדער אין געגענוועל וועלען מיר וועס איבערגעבען דער רעגירונגס־מאכט.

פרעזעס: מ. פערדער,
סעקרעט.: א. וויעלגאוואלסקי.

מיט 2000—1500 דאל.

אל איך צוטרעטען אלס שותף צו א גוט־געהענד געשעפט אדער פאבריקאט. נעגויע און ערנסטע אפערטען אבצוגעבען אין „לאדז. טאג." פאר „וואַרשאוויאק".
5329

עלטערן!

פאר 3 זלאטעס א וואך ווערט נעל רעט טיט קינדער וואס לערנען אין טשלקס־פולען חומש רש״י נ״ך משניות, גמרא יהדות היסטאריע, רעדען אין ״ר״ ען העברעאיש און יידישע בריעף דערלעסט צו אסנעטעלען דזדל׳ן בעהאוסיגע ערגאנזאציען הע־ראיישן רעפערענט י. ד. ראזענבלאט פלאץ וואל־נעשקיי 6 מחצר אפיר. רעפלעס 2 שטעק.

Dr. Ludwik Falk

ספעציאל־ארצט
פאר הויט־ און געש עכטס־קראנקהייטען
נאווראט 7, טעל. 28-07.
נעהמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אומגעד.

א״יכם אישים אקרא וכולי אל בני ארם!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש.

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אנגע־וועהנטע ענינים זאלסטו קומען צו לויסען אין דעם ביורא

17 פעטריקאווער 17

2־טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאר־ניא 52, וואו מ׳ווערט ערלעדיגט און גע־שריבען אלערליי ביטעס לויט אופטאוולעס און זאבעזפיעטשעניעס אויך אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאליציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען וועגען פעסער אין קאמיסאריאט־רושאנדא, ביטעס וועגען דירה אין אורזשאנד־דזזיעס־טשי און אין אלע פאליצי־בעזירקען, שותפות־אכטען, פטאטוטען, אס־מען אינטערציעס, אקטען דא־ראוויזנעס, קארנע ספראוועס, וי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. רעכט־קאנסולענט י. מאנעלא
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

וויכטיג פאר דאמען!

מאכט איך די פלעגנטסטע דאמען־היטע נאר דער לעצטער פאריזער מאדע און די פלעגנטסטע מיטע טיפער־ארבעטס איך אויף בעסטליך וו. געדענקט די אדרעס:

2 נאר פאר 50 גר.

זאוואדזקי 28 אין הויף, 2־טען אפגאנג, לינקס פארטער.

בעמ. מאכט איך שיפאן־וועלער־סא־מעט. און פילץ־היטע אין אלע פארבען און פארמען אין פינגסטער אויספיהרונג. דער פרייז איז נאר אויך א קורצער צייט.

„TOLA"

7 פאר 1 גרוש

200 שרייבמאשינען־בענדער
(taśmy do maszyn do pisania)

געלעגענהייטליך זעהר ביליג צו פערקויפען. צו ערפאהרען
אין ביורא „ארגוס" זאכסדניא 36.

אבאונירונגס־פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פרעמדען לענדער און בעל־ אנאנסען־פרייז: פאר א פ״ל־מעטער־שורה פאר׳ן ספעקס 16 גר., פרעמדע 24 גר., אין שעקס 40 גר., פרעמדע 60 גר., גאנצע סעקס 12 גר. פרעמדע, 16 גר. ניען—20 פרענק, פיינדערע לענדער—1,25 דאלער. פאר אויסלענדישע מאנאטען 100% מעהר. אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהרער. מען מ׳ו פרעמדען ווערען גיט פרייזען קיין רעזולטאט.

Redaktor wydawca E. Hamburski.

Tłocznia E. i M. Hamburski w Łodzi, Piotrkowska 16a